

Subsidy and Innovation News, N° 177, 14 April 2017

Newsletter for Wageningen University & Research on the EU Framework Programme for Research and Development, other international subsidies, national and regional subsidies, EU policy and national R&D and innovation programmes.

Table of Contents

Articles in Dutch are marked by the symbol ⚡

HORIZON 2020

2017 call BIO BASED INDUSTRIES PPP open: Call identifier: H2020-BBI-JTI-2017 (11 April 2017)	4
ERC Advanced Grants: €540 million from EU to 231 senior researchers (7 April 2017)	4
SME Instrument: EU to invest €8.9 million in 184 innovative businesses (6 April 2017)	5
10 Nederlandse projecten van start binnen ERA-NET European Research Area for Climate Services (5 april 2017)⚡	6
Tijpe van de sluijer: laatste H2020 werkprogramma's (6 april 2017)⚡	7
Tweede kans voor Manufacturing KIC (5 april 2017)⚡	7

FP9	9
-----	---

Societal impact gains prominence in FP9 (7 April 2017)	9
Other International subsidy news	10
Oproep L'Oréal-UNESCO Programma (7 april 2017)⌚	10
National subsidy news	11
Extended deadline: Partnership NWO-domein TTW-Rijk Zwaan (11 April 2017)	11
Verlenging van de subsidiemodules PPS-toeslag onderzoek en innovatie, TKI MKB-versterking en innovatie, Innovatieprestatiecontracten (11 april 2017)⌚	11
Impuls voor zelforganiserende logistiek (11 april 2017)⌚	12
Graduate school tuinbouw en uitgangsmaterialen (10 april 2017)⌚	13
Regional subsidy and innovation news	15
Effectieve mix investeringen helpt minder bedeelde regio's (12 april 2017)⌚	15
Aanvraaginformatie MIT (12 april 2017)⌚	15
Jaarverslag 2016 Waddenfonds (11 april 2017)⌚	16
Economische impuls van 100 miljoen via SNN in 2016 (6 april 2017)⌚	16
Noorden wil 'testregio' innovatie zijn (6 april 2017)⌚	17
Nieuwe start voor projecten Interreg V Vlaanderen-Nederland (6 april 2017)⌚	17
Commissie positief over invoering ex-antevoorwaarden bij Structuurfondsen (6 april 2017)⌚	17
EU R&D and innovation policy	19
Nederlandse universiteiten kunnen autonoom (11 april 2017)⌚	19
Hoe meet je onderzoeksimpact in Open Science? (11 april 2017)⌚	19
Eerste Innovation Deal getekend! (10 april 2017)⌚	20
De toekomst van FET Flagships (6 april 2017)⌚	20
Brexit wat nu? (6 april 2017)⌚	21
Maastricht in de top tien beste jonge universiteiten! (6 april 2017)⌚	21
EC stelt nieuwe adviesgroep onderzoeksethiek aan (5 april 2017)⌚	22
National R&D and innovation policy news	23
Meer investeren in wetenschappelijk onderzoek is dringende noodzaak (14 april 2017)⌚	23
Pleidooi van TU Eindhoven voor opsplitsen TNO leidt tot onrust bij onderzoeksinstituten (13 april 2017)⌚	24
Overname of verkoop bedrijf hoeft geen ramp te zijn voor innovatie in Nederland (11 april 2017)⌚	25
Toegepast onderzoek als motor van Nederlandse innovatiekracht (10 april 2017)⌚	27
Oplossen maatschappelijke vraagstukken vergt gericht onderzoek (10 april 2017)⌚	28
Misplaatste aandacht voor vele startups komt innovatief vermogen niet ten goede (8 april 2017)⌚	28
Wat is goede wetenschapscommunicatie? (8 april 2017)⌚	29
NWO wil run op onderzoeksgeld tegengaan (8 april 2017)⌚	29
Grote zorgen over bekostiging hoger onderwijs (8 april 2017)⌚	29
Global innovation news	31
Geesteswetenschappen komen voor zichzelf op (11 april 2017)⌚	31
China: Nauwere banden onderzoek en innovatie met Finland en Zwitserland (11 april 2017)⌚	31
VS: Topuniversiteiten besteden ruim 1 miljard dollar per jaar aan r&d (11 april 2017)⌚	31
Wageningen University & Research related Events	32
The International Bamboo Conference will be hosted in Wageningen, the Netherlands, on 25 April 2017.	32
Events	33
BBI JU 2017 Info day & Brokerage event in Brussels, 28 April 2017	33
REFRESH Food Waste 2017 Conference, Berlin 18 May 2017	33
JPI URBAN EUROPE CONFERENCE in Brussels 29-30 May 2017	33
PBVAB 2017 Plant-Based Vaccines Antibodies and Biologics Albufeira, Portugal 5-7 June 2017	34
EUBCE 2017 – 25th European Biomass Conference and Exhibition, Stockholm 12-15 June 2017	34
WELCOME to Water Innovation Europe 2017, Brussels, 14-15 June 2017	35
EuroNanoForum 2017, Valletta, Malta 21-23 June 2017	35
4th Euro-Global Conference on Infectious Diseases, Paris 7-9 September 2017	35
Global Conference on Plant Science and Molecular Biology, Valencia 11-13 September 2017	36
Porto wins competition to host major EU water innovation conference in September 2017	36
6th European Conference on Corporate R&D and Innovation CONCORDi 2017, Seville, Spain, 27-29 September 2017	36
Courses and Workshops	37
Foreseen Courses EU office in 2017	37
Overzicht trainingen Team IRIS / RVO 2017	37
Call deadlines	38
HORIZON 2020 calls	38
Other related EC calls (JTI, ERA-COFUNDS, JPI's etc.)	39
Other international calls	40
National calls	41
Regional calls	43
About the EU office	44
Contacts	44

HORIZON 2020

2017 call BIO BASED INDUSTRIES PPP open: Call identifier: H2020-BBI-JTI-2017 (11 April 2017)

The 2017 BBI call is the fourth in a total of seven Calls between 2014 and 2020, with 4 strategic orientations: Feedstock, Process, Products, and Market uptake. As initiated in the Annual Work Plan (AWP) 2016 https://www.bbi-europe.eu/sites/default/files/documents/bbi-ju-awp-2016-final_en.pdf , the AWP 2017 https://www.bbi-europe.eu/sites/default/files/awp_2017.pdf moves away from a strict biomass feedstock 'push' based on the traditional value chains, towards a demand for biomass to enable processing to respond adequately to a 'pull' from the end markets.

Call timing

- Publication of topic texts (via the Annual Work Plan 2017 https://www.bbi-europe.eu/sites/default/files/awp_2017.pdf): December 2016
- Call opening: 11 April 2017
- Call closure: Thursday 7 September 2017, 17:00 CET
- Proposal evaluations (indicative): October – November 2017
- Results sent to applicants (indicative): December 2017

Indicative budget: 81 million euros.

Estimated value of the in kind contributions by the members other than the Union or their constituent entities (BIC): Minimum 40 million euros.

More information:

- **The Annual Work Plan 2017** https://www.bbi-europe.eu/sites/default/files/awp_2017.pdf , which also contains the topic texts
- **The Participant Portal** <https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-bbi-jti-2017.html#c.topics=callIdentifier/t/H2020-BBI-JTI-2017/1/1/1/default-group&callStatus/t/Forthcoming/1/1/0/default-group&callStatus/t/Open/1/1/0/default-group&callStatus/t/Closed/1/1/0/default-group&+identifier/desc> , the official EU funding communication channel, gives an extensive overview of all Call information (e.g. Call documentation, how to get support regarding IPRs, IT, partner search, etc.). Please consult the PP regularly for any further updates on the Call.
- Via the **Partnering Platform** <https://bbi-ju.lifepartnering.com/> , free, online profiles can be created, allowing a better interaction with other potential BBI JU Call applicants
- For the applicants interested in receiving professional support or advice nationally, you are encouraged to contact the respective member of the **network of National Contact Points** <http://www.bbi-europe.eu/participate/national-contact-points-ncps>
- The 'additional documents' can be found here: <https://www.bbi-europe.eu/participate/calls-proposals-2017>
- Guide for applicants: https://www.bbi-europe.eu/sites/default/files/bbi_ju_gfa_2017.pdf
- <https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-bbi-jti-2017.html>

ERC Advanced Grants: €540 million from EU to 231 senior researchers (7 April 2017)

Source: Website ERC news https://erc.europa.eu/news/erc-advanced-grants-540-million-euros-eu-231-senior-researchers?utm_medium=email&utm_campaign=ERC+Update&utm_source=Newsletters+YMLP&utm_term=ERC+Advanced+Grants%3A+%26euro%3B54...

The European Research Council has announced today the **awarding of its Advanced Grants to 231 top researchers in Europe**. The funding, worth a **total of €540 million**, will give them a chance to realise their most creative ideas that can have a major impact on science, society and the economy. The grants fall under the 'Excellent Science' pillar of the EU's R&I programme Horizon 2020.

On this occasion, **Carlos Moedas, European Commissioner for Research, Science and Innovation**, said: "*The ERC grants, funded by the EU programme Horizon 2020, give freedom to scientists to follow their best ideas and make a real difference in science and beyond. ERC grantees' work and accomplishments are the best way for the EU to reconnect and engage with its citizens. With those new results, I'm very proud to see that now all the 28 EU countries host ERC grants.*".

The **President of the ERC, Professor Jean-Pierre Bourguignon**, commented: "*It is great news for Europe that another 231 ambitious projects presented by advanced researchers will be supported. Actually, the thorough peer review assessment for this call shows one more time that many more scientists came up with ideas of a truly ground-breaking nature worthy of support. Unfortunately, with the 2016 ERC budget it was only possible to fund 9.6% of applicants. In the coming years, let us hope that the planned growth of the ERC budget will match the wealth of talent and ideas that Europe hosts and attracts.*".

The research of these new grantees covers all fields of scholarship, from developing energy-efficient cooling technology or understanding limb-regeneration to new insights into how social and business networks help companies be resilient in the face of crises. (See more examples <https://erc.europa.eu/news/erc-2016-advanced-grants-highlighted-projects>)

The grantees will carry out their projects at universities and research centres in 20 countries across the European Research Area http://ec.europa.eu/research/era/index_en.htm, with **Germany (45 grants), United Kingdom (41)**, Switzerland (25) and France (23) as leading locations. In this competition, researchers of 24 different nationalities received funding, with Germans (46), Britons (37), **Dutch (21)** and French (18) being the most numerous. **Maarten Krol Wageningen University was one of the Dutch scientist who received an ERC Advanced Grant.**

List of all selected researchers (alphabetical order): <http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/ERC-2016-AdG-results-all-domains.pdf>

- Physical Sciences and Engineering: <http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/ERC-2016-AdG-results-pe.pdf>
 - Life Sciences: <http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/ERC-2016-AdG-results-ls.pdf>
 - Social Sciences and Humanities: <http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/ERC-2016-AdG-results-sh.pdf>
- Statistics: <http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/ERC-2016-AdG-statistics.pdf>

Discover more projects in this Advanced Grant competition: <http://erc.europa.eu/news/erc-2016-advanced-grants-highlighted-projects>

Demand for ERC grants remains very substantial: **some 2,400 research proposals were submitted this time**, out of which 9.6% have been selected for funding. Female researchers submitted approximately 16% of proposals and 16% of grants have been awarded to women.

These grants will not only allow top researchers to realise their best ideas at the scientific frontiers, but will also lead to job creation as an estimated 2,000 postdocs, PhD students and other staff can be employed in the grantees' research teams. (See **more statistics** <https://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/ERC-2016-AdG-statistics.pdf>)

Background

The ERC Advanced Grants in brief

- *For well-established top researchers of any nationality or age, who are scientifically independent and with a recent high-level research track-record and profile which identifies them as leaders in their respective field(s).*
- *Based on a simple approach: 1 researcher with his/her team, 1 host institution, 1 project, 1 selection criterion: scientific excellence.*
- *The host institution should be based in the European Research Area. This can be the institution where the researcher is already working or a new one. The host institution can be changed in the course of the project if the researcher so wishes ("portability of the grant").*
- *No consortia or co-funding are requested.*
- *Funding: up to €2.5 million per grant (can exceptionally go up to €3.5 million, in case of purchase of major equipment, mobility from another continent, etc.).*

About the ERC

The European Research Council, set up by the European Union in 2007, is the first European funding organisation for excellent frontier research. Every year, it selects and funds the very best, creative researchers of any nationality and age, to run projects based in Europe. The ERC has three core grant schemes: Starting Grants, Consolidator Grants and Advanced Grants. Another funding scheme Synergy Grants should be re-launched in 2018.

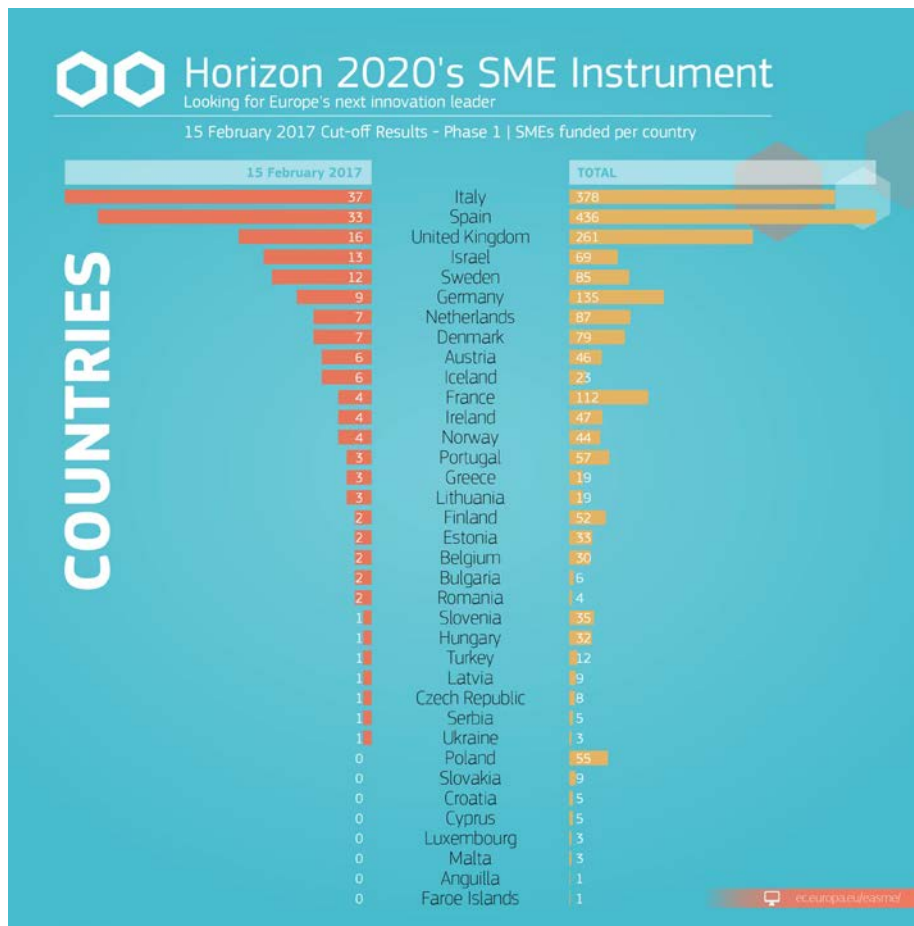
SME Instrument: EU to invest €8.9 million in 184 innovative businesses (6 April 2017)

SME Instrument Phase 1 results February 2017 cut-off. 184 small and medium-sized enterprises (SMEs) from 28 countries have been selected for funding in the latest round of the Horizon 2020 SME Instrument.

The funding is provided under Phase 1 of the instrument, which means that each project **will receive €50,000** to finance feasibility studies for new products that can disrupt the market. They can also ask for up to three days of free business coaching

In this first round in 2017, the European Commission received **2111 proposals by the cut-off date of 15 February**. The 184 SMEs selected for funding proposed 178 projects in total (multiple SMEs can be involved in one project).

Most of the projects funded were in the **area of ICT (36)**. It was closely followed by low-carbon and efficient energy systems (31) and transport (28). **Italian SMEs were particularly successful** with 37 beneficiaries accepted for funding, followed **by firms from Spain (33)** and the UK (16). Since the launch of the programme on 1 January 2014, 2208 SMEs have been selected under Phase 1 of the SME Instrument.

The next cut-off for Phase 1 is 3 May 2017.

For more information:

List of selected projects for this cut-off: http://ec.europa.eu/research/participants/portal/doc/call/h2020/smeinst-13-2016-2017/1765109-sme-instrument-phase1-beneficiaries_februarycut_off_en.pdf

All SME Instrument projects: <https://sme.easme-web.eu/index.php?mode=7&theme=blue>

SME Instrument: <http://ec.europa.eu/easme/en/horizons-2020-sme-instrument>

10 Nederlandse projecten van start binnen ERA-NET European Research Area for Climate Services (5 april 2017)

Bron: Website NWO actueel nieuws <http://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/magw/10-nederlandse-projecten-van-start-binnen-era-net-european-research-area-for-climate-services.html>

Binnen het ERA-NET Co-fund "European Research Area for Climate Services" (ERA4CS) zijn van de 54 ingediende projecten 10 Nederlandse projecten gehonoreerd, waarvan 4 voor Wageningen University & Research.

Deze projecten starten in september 2017 en zullen ingaan op o.a. de verbetering van activiteiten van nationale klimaatdiensten en het dichten van het gat tussen de behoefte van gebruikers en de klimaatwetenschap. De projecten hebben een looptijd van 3 jaar.

Hieronder vindt u een overzicht van de gehonoreerde projecten gesorteerd op achternaam van de hoofdaanvrager.

Gehonoreerde projecten

1. Enhancing the value of climate data – translating risk and uncertainty utilizing a Living Labs approach (EVOKED) :
Hoofdaanvrager: Rutger van der Brugge, Deltares
2. Tailored Climate Information for Investment Decisions – (ClimINVEST): Hoofdaanvrager: **Karianne de Bruin, Wageningen Environmental Research**
3. Translating climate service information into personalized adaptation strategies to cope with thermal climate stress (ClimApp)
Hoofdaanvrager: Hein Daanen, Vrije Universiteit
4. Citizen Sensing – Urban Climate Resilience through Participatory Risk Management Systems (CitiSense) Hoofdaanvrager: Micheline Hounjet, Deltares
5. **Climate Change ScENario SErviceS: Mapping the future (SENSES) hoofdaanvrager: Kasper Kok, Universiteit Wageningen**
6. **Enhancing the Saliency of climate services for marine mobility Sectors in European Arctic Seas (SALIENSEAS) Hoofdaanvrager: Maichiel Lammers, Universiteit Wageningen**

7. Co-development of place-based climate services for action (Co-Cli-Serv) Hoofdaanvrager: Hens Runhaar, Universiteit Utrecht
8. **Innovation in Climate Services Provision (INNOVA) Hoofdaanvrager: Wim Timmermans, Wageningen Environmental Research**
9. The open inter-sectoral impacts encyclopedia (ISlpedia) Hoofdaanvrager: Detlef van Vuuren, Universiteit Utrecht
10. INtegrating SEA-level Projections in climate services for coastal adaptation (INSeaPTION) Hoofdaanvrager: Roderik van de Wal, Universiteit Utrecht

ERA4CS

Het ERA-NET "European Research Area for Climate Services" (ERA4CS) is een netwerk <http://www.jpi-climate.eu/aboutERA4CS/consortium> van 45 partner organisaties: 15 publieke onderzoeksfinanciers en 30 onderzoeksinstituten van 18 Europese landen. Het netwerk heeft tot doel om de ontwikkeling van efficiënte klimaatdiensten in Europa te stimuleren. .
Meer informatie over ERA4CS: <http://www.nwo.nl/onderzoek-en-resultaten/programmas/era4cs>

Tijpe van de sluier: laatste H2020 werkprogramma's (6 april 2017)🔗

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 14 2017

Met een omvang van **30 miljard euro is het Horizon 2020 Werkprogramma voor 2018-2020 verreweg het grootste geïntegreerde driejarig programma van publieke middelen bestemd voor onderzoek en innovatie ooit**. *Time to grant!* Wat kan Nederland verwachten van dit werkprogramma? Neth-ER zet het voor u op een rij.

Mission-oriented calls en brede topics

Omvangrijke, *mission-oriented calls* met grote impact en brede topics: dat kunt u verwachten in de werkprogramma's voor 2018-2020. De Europese Commissie heeft dit aangekondigd in een overkoepelend document <https://www.neth-er.eu/nl/nieuws/Horizon-2020-scoping-papers-gepubliceerd>. De Commissie heeft hiervoor gekozen naar aanleiding van de feedback in de consultatie <https://www.neth-er.eu/nl/nieuws/Publieke-consultatie-interim-evaluatie-H2020-open> over Horizon 2020 en gesprekken met nationale agentschappen en organisaties zoals RVO <http://www.rvo.nl/>. De calls mogen **niet leiden tot lagere slagingscijfers** of een **lagere deelname van de EU13**. Ook vindt de Commissie het belangrijk om voldoende flexibiliteit in de programmering te houden, om te kunnen reageren op onvoorziene ontwikkelingen, zoals ten tijde van het uitbreken van het Ebola- en het Zika-virus. Tenslotte heeft de Commissie aangekondigd **te willen experimenteren met betalingen op basis van resultaat** (ouput based financing), waarbij rekening wordt gehouden met het onvoorspelbare karakter van onderzoek.

Innovatie, cross-cutting issues en internationale samenwerking

De Commissie wil zich voor de werkprogramma's 2018-2020 **meer richten op innovatie**, bijvoorbeeld door belemmeringen voor innovatie weg te nemen en een innovatief mkb te steunen. Hieronder valt ook een eerste pilot voor de *European Innovation Council*. Verder worden verbeteringen beloofd voor de inbedding van **horizontale onderwerpen** zoals **klimaat, duurzame ontwikkeling, gendergelijkheid en sociale wetenschappen** en zullen er maatregelen genomen worden in alle werkprogramma's om internationale samenwerking te stimuleren. Ook heeft de Commissie aandacht voor verdere vereenvoudiging en het verbeteren van de slagingscijfers. Om de overinschrijving tegen te gaan zal de Commissie meer gaan werken met calls in twee fasen en de te verwachten impact duidelijker beschrijven.

Klimaatonderzoek, digitale ontwikkelingen en focus area's

Investerings in klimaatonderzoek zijn belangrijk in verband met het Akkoord van Parijs uit 2015. **De Commissie kondigt aan dat minstens 35% van het budget in klimaat worden geïnvesteerd** en ten minste **60% zal worden besteed aan onderzoek dat bijdraagt aan de duurzame ontwikkelingsdoelen**. Verder is het integreren van digitale ontwikkelingen in industriële technologieën en maatschappelijke uitdagingen belangrijk met het oog op de Digital Single Market-strategie. Er zullen ook zogenaamde 'focus areas' worden geïmplementeerd door verschillende instrumenten en programma's heen. Topics binnen verschillende onderdelen en disciplines van Horizon 2020 zullen 'virtueel' met elkaar worden verbonden. Dit zal zichtbaar zijn in de tijdlijn, verwachte impact en evaluatie. De Europese Commissie streeft hiermee meer impact op bepaalde politieke prioriteiten na.

Tijdlijn

De voorbereidingen voor de werkprogramma's 2018-2020 zijn al in 2016 begonnen met consultaties van belanghebbenden en discussies met de lidstaten over de te kiezen prioriteiten. De uitkomsten hiervan zijn uitgewerkt in officieuze documenten: zeventien scoping papers en een overkoepelend document <https://www.neth-er.eu/nl/nieuws/Horizon-2020-scoping-papers-gepubliceerd>. Op basis hiervan worden (op dit moment) de werkprogramma's opgesteld, in samenspraak met de programmacomités. De verwachting is dat ze in oktober 2017 gepubliceerd zullen worden. De werkprogramma's zullen diverse pilots aankondigen in aanloop op het Negende Kaderprogramma, het Europese onderzoeksprogramma dat Horizon 2020 zal opvolgen in 2021.

Tweede kans voor Manufacturing KIC (5 april 2017)🔗

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 14 2017

Het *European Institute of Innovation and Technology (EIT)* wil opnieuw een call openen voor een *Manufacturing Knowledge and Innovation Community (KIC)*. Deze *Call for KIC Proposals* moet in 2018 geopend worden, net als de call voor de *Urban Mobility KIC*. **Of deze nieuwe KICs daadwerkelijk worden opgericht hangt nog af van een besluit van de Europese Commissie en de interim evaluatie van de EIT.**

Nieuwe KICs

Het *European Institute of Innovation and Technology (EIT)* wil de call voor een *Added-Value Manufacturing Knowledge and Innovation Community (KIC)* opnieuw lanceren. De *Manufacturing KIC* heeft als doel het concurrentievermogen van de maak-industrie in Europa te vergroten door innovatie in de *high value manufacturing*-sector te stimuleren. De *Urban Mobility KIC* moet gaan bijdragen aan de transitie naar slim, groen en geïntegreerd transport in Europa.

Tijdslijn

Het EIT wil de *call for proposals voor de Added-Value Manufacturing KIC* tegelijkertijd openen met de call voor de *Urban Mobility KIC*. In februari 2018 moet de call gepubliceerd worden en zal er een informatiedag plaatsvinden. In juli 2018 wordt de call gesloten en zal er een evaluatie plaatsvinden. Aan de hand hiervan wordt uiterlijk december 2018 besloten of de KIC opgericht zal worden.

Context

De *Governing Board* van het EIT besloot in 2016 om de KIC voor *Added-value Manufacturing* niet op te richten, omdat het enige ingediende voorstel niet aan de excellentiecriteria voldeed. Of de call nu opnieuw gelanceerd gaat worden hangt af van een besluit van de Europese Commissie. De Commissie zal in de komende weken besluiten of de wetgeving het toestaat dat de call nogmaals wordt geopend in de huidige programmaperiode. De interim evaluatie van het EIT, welke momenteel plaatsvindt, is een tweede horde die moet worden genomen voordat de call gepubliceerd kan worden. Enkel bij een positieve evaluatie mag het EIT in 2018 de calls voor *Added-Value Manufacturing* en *Urban Mobility* openen. De evaluatie wordt in de eerste helft van 2017 afgerond.

Meer informatie:

Publicatie EIT <https://eit.europa.eu/newsroom/competition-new-innovation-communities-manufacturing-urban-mobility>: *Competition New Innovation Communities Manufacturing Urban Mobility*

Publicatie EIT https://eit.europa.eu/sites/default/files/2017-03-29_key_assumptions.pdf : *EIT's 2018 Call for KICs Proposals*

Societal impact gains prominence in FP9 (7 April 2017)

Source: Website Researchresearch

Framework 9 is set to have a considerably stronger focus on society than its predecessor Horizon 2020, the European Commission has indicated. According to the overseers of the research-funding programme, citizens should be involved in policy decisions, in the programme's design, in the development of its work programmes and even in agenda-setting at the project level. **Kurt Vandenberghe**, the Commission's director of research policy development, said it would be *"very important"* for citizens to have a say in Framework 9's planning.

"The link between science and democracy in our time is a very important one, if we look at what is happening in the world. But also science [is needed] that is more responsive to society, to society's expectations," Vandenberghe said at a **Brussels event on citizen engagement in societal challenges** on 28 March. A *"new concept of scientific excellence"* is required, he said, in which *"it's not so much publications that matter, but really the contribution to solutions for the economy and society"*.

Carlos Moedas, the research commissioner, said last year **that impact** would be one of three *"core values"* for Framework 9, alongside **excellence** and **openness**, while Robert-Jan Smits, head of the Commission's research directorate, has said that the programme would be *"co-designed with stakeholders"*.

But so far the Commission has struggled to prove the societal value of its research and innovation investments, Vandenberghe said. *"We see through our interim evaluation of Horizon 2020 that we're very relevant for our stakeholders [research organisations]. Where we have a difficulty is in demonstrating the relevance for society of our investments. We know, we believe, we hope there is impact, but we have a hard time demonstrating this,"* he said.

His words echo remarks made by Moedas in October last year about implementing a *"more sophisticated"* approach to impact in Framework 9. The Commission has since said that this will entail using *"a far broader range of data"* to measure impact, such as researcher mobility, health outcomes, and effects on the companies that win funding.

Moedas's plans to set up a European Innovation Council within the Framework programme, **to support so-called disruptive innovation**, are also part of the push to be more society-centric, Vandenberghe said.

Representative bodies have begun responding to this push to demonstrate societal relevance. The League of European Research Universities, for example, encouraged universities to *"embrace"* the impact agenda in a policy paper published on 30 March.

The **societal impact agenda** *"is fully compatible with historical fundamental missions of knowledge creation and transmission"* at universities, the Leru paper said. *"Universities should, as a consequence, develop open, explicit and transparent reward systems that include the value of all kinds of impact."*

The Commission is also looking to engage with citizens who are not represented by civil society bodies, Vandenberghe said, but finds it hard to do so because *"you can't expect a citizen, who has a lot of other things in their mind, to come up with a meaningful opinion about the European programmes"*. He said the Commission needs to find *"a new, much more enticing way"* to interact with people.

But Thomas Jørgensen, senior policy coordinator at the European University Association, said at the event that the Commission should not try to *"jump over"* organised civil society. Universities are *"where people would naturally go in their local environment to have a dialogue about science"*, he said.

The Commission is still gathering evidence and input on what form Framework 9 should take. A high-level group of experts on maximising the programme's impact is due to report in June 2017, with the results to be discussed at a conference on 3 July alongside the launch of a consultation with interested parties.

Other International subsidy news

Oproep L'Oréal-UNESCO Programma (7 april 2017)

Bron: Website For women in science' L'Oréal-UNESCO Programma <http://www.forwomeninscience.nl/het-loreal-unesco-programma/>

Het L'Oréal-UNESCO 'For women in science'-programma is opgebouwd **uit drie onderdelen**: 1. het Nationale/Regionale Beurzenprogramma, 2. het International *Rising Talents Programme* en 3. de Awards. Alle worden jaarlijks toegekend.

Het Nederlandse Beurzenprogramma

De Nationale UNESCO Commissie en L'Oréal Nederland introduceerden in maart 2012 het nationale 'For women in science'-beurzenprogramma in partnerschap met het *Netherlands Institute for Advanced Study* (NIAS-KNAW) en met ondersteuning van het Landelijk Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren (LNVH)

Jaarlijks worden **twee Nederlandse beurzen** van **€25.000 toegekend** aan vrouwelijke wetenschappers, die onderzoek verrichten in life sciences in brede zin. **De beurzen worden toegewezen in de periode van drie tot tien jaar na de promotie.** Ze zijn bestemd voor een verblijf aan NIAS-KNAW in Amsterdam en stellen vrouwen in staat zich te richten op wetenschappelijke verdieping, het schrijven van wetenschappelijke publicaties of subsidieaanvragen. Het 'For Women in Science'-programma beoogt op deze manier vrouwen vooruit te helpen in hun wetenschappelijke loopbaan en daarmee op termijn bij te dragen aan de toename van het aantal vrouwelijke hoogleraren.

International Rising Talents Programme

Dit programma, dat in 2014 werd gelanceerd als opvolger van het 'International Fellowships' programma, is bedoeld om jaarlijks de beste *For Women In Science fellows* wereldwijd te erkennen. De *International Rising Talent Fellows* worden gekozen uit de winnaars van de nationale en regionale beurzenprogramma's en ontvangen **een onderzoeksbeurs van €15.000. Jaarlijks worden vijftien fellows onderscheiden, drie per continent.**

For Women In Science Awards

Daarnaast worden jaarlijks vijf 'For Women In Science'-Awards toegekend aan vrouwelijke wetenschappers die **leidend** zijn in hun vakgebied en **excellent wetenschappelijk onderzoek doen**. Elke laureaat krijgt als onderdeel van de prijs een bedrag van **US \$100.000.**

Het programma is zo opgezet dat de prijzen en beurzen in geografisch opzicht evenredig zijn verdeeld in de wereld en houdt zo rekening met het feit dat vrouwen onder sterk variërende omstandigheden hun wetenschappelijk werk uitvoeren. Sinds de start van het programma in 1998 hebben meer dan 2250 vrouwen uit 110 landen profijt gehad van dit initiatief.

Voor meer informatie: <http://www.forwomeninscience.nl/het-loreal-unesco-programma/>

National subsidy news

Extended deadline: Partnership NWO-domein TTW-Rijk Zwaan (11 April 2017)

Source: Website STW <http://www.stw.nl/nl/content/partnership-nwo-domein-ttw-rijk-zwaan>

Please note the extended deadline: 30th of May, 14.00 CE(S)T

Plant diseases are major threats in global agriculture, accounting for severe reductions in global yields. Not surprisingly, **breeding companies** invest generously in breeding programmes related to plant disease resistances. So far, plant disease severity is assessed with visual inspection of plants by trained professionals, who categorize disease severity according to a pre-defined scale. While this approach has been employed to identify resistance sources for decades, it is subject to intrinsic pitfalls which reduce the reliability of disease estimates. In addition, substantial variation is observed both between individual professionals as well as between different assessments by the same professional. This problem is becoming more and more important for the identification of plant genotypes holding rather intermediate albeit stable resistance to a wide range of plant pathogens. As a solution, the use of automated and high-throughput digital imaging in plant disease phenotyping may allow for accurate, reproducible and multi-dimensional data collection. In turn, this will greatly facilitate accurate trait discovery as well as the efficient development of diagnostic molecular markers in plant breeding programmes.

The aim of the Partnership programme titled 'Digital phenotyping of plant-pathogen interactions' is to generate a **quantum leap for the efficient phenotyping of disease resistance tests**.

The unique character of the Partnership programme is the collaboration of Rijk Zwaan and technical as well as 'green' universities on the cutting edge of plant responses and data generation and their interpretation. This will provide new links between research groups focusing on 'traditional' phenotyping of plant diseases and research groups that focus on 'technical' elements such as imaging and scanning facilities. As initiator of this Partnership programme, Rijk Zwaan will ensure the translation of this research towards practical and value-adding tools.

We invite scientists to submit a dedicated proposal aligned to the scope of the programme that may provide answers to scientific and technological challenges within the area of digital phenotyping of plant-pathogen interactions.

Deadline

Proposals (see format below) need **to be submitted before Tuesday 30th of May 2017, 14.00 CE(S)T**. Proposals are to be submitted to NWO Domain TTW via the online application system ISAAC. Applications not submitted via ISAAC will not be considered.

Documents

Through the following links you will be able to find the documents related to this Partnership Call: Digital phenotyping of plant-pathogen interactions.

Call text (including appendices): http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Call%20Text_Partnership%20NWO%20domain%20TTW%20-%20Rijk%20Zwaan_2.pdf

Form Application Full Proposal: http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Form_PS_Application.docx

Form Financial Planning: http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Form%20Financieel%20Planning%20PS_externv37.xlsx

Form Data Management: http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Form_PS_Data_Management_Section_ENG.docx

Form Declaration Main Applicant: http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Form_PS_Declaration_and_Signing_Main_Applicant_v02_0.docx

TTW General conditions (in Dutch): <http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/General%20Conditions%20TTW.pdf>

For more information: <http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/General%20Conditions%20TTW.pdf>

Verlenging van de subsidiemodules PPS-toeslag onderzoek en innovatie, TKI MKB-versterking en innovatie, Innovatieprestatiecontracten (11 april 2017)

Bron: Website tweede kamer kamerstukken / brieven

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2017Z04837&did=2017D09989

Minister Kamp van Economische Zaken (EZ) heeft in een brief aan de Tweede Kamer laten weten diverse subsidiemodules van de Regeling nationale EZ-subsidies te willen verlengen.

2. PPS-toeslag onderzoek en innovatie

In titel 3.2 van de RNES is de subsidiemodule PPS-toeslag onderzoek en innovatie (hierna: subsidiemodule PPS-toeslag) opgenomen. In 2013 is de subsidiemodule TKI-toeslag geïntroduceerd, die sinds 1 februari 2017 PPS-toeslag onderzoek en

innovatie genoemd wordt. De module heeft als doel de privaat-publieke samenwerking (PPS) binnen de topsectoren te versterken door een toeslag te verlenen op de private financiële bijdragen van bedrijven aan publiek gefinancierd onderzoek. De Topconsortia voor Kennis en Innovatie (hierna: TKI's) kunnen toeslag aanvragen voor de private bijdragen die zijn verkregen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de uitvoering van een bepaald TKI-programma plaatsvindt waarop de subsidieaanvraag ziet (programmatoeslag). De TKI's, en ook samenwerkingsverbanden, kunnen tevens toeslag aanvragen voor meerjarige publiek-private samenwerkingsprojecten waarvan de private bijdragen al vast liggen (projecttoeslag). Het doel van de TKI's is om excellente privaat-publieke samenwerking in topsectoren op het gebied van onderzoek en innovatie te bundelen. Hiermee wordt synergie en samenhang gestimuleerd van onderzoeks- en innovatieactiviteiten op economische en maatschappelijke speerpunten. Tevens dragen TKI's bij aan het vergroten van de efficiëntie en effectiviteit van onderzoek en ontwikkeling door meer (strategische) samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en de overheid. De toeslag wordt ingezet op PPS-projecten, netwerkactiviteiten of innovatieadviesdiensten die passen binnen het PPS-programma voor onderzoek dat door kennisinstellingen en bedrijven in een topsector is opgesteld.

De subsidiemodule is geëvalueerd en de resultaten hiervan zijn op 7 oktober 2016 aan de Tweede Kamer gepresenteerd in het rapport 'Tussenevaluatie TKI-toeslagregeling'. Uit deze evaluatie volgt dat de subsidiemodule de beoogde doelen bereikt, omdat hiermee PPS-projecten op belangrijke technologiegebieden binnen de programma's van de TKI's op een effectieve wijze gestimuleerd worden, alsook leiden tot de opzet, uitbreiding en bestendiging van PPS-netwerken. **De verleende toeslag geeft kennisinstellingen de mogelijkheid en prikkel om interessant (extra) onderzoek in samenwerking met het bedrijfsleven te verrichten.** Op deze wijze kunnen de kennisinstellingen leren van de samenwerking met bedrijven en worden de regionale ecosystemen voor kennis en innovatie versterkt. Daarbij profiteren de betrokken bedrijven van elkaars inzet, de PPS-toeslag, van de middelen die kennisinstellingen zelf aanwenden, en soms ook van een koppeling met onderzoeksfondsen van de Europese Commissie. Ook zorgt de subsidiemodule ervoor dat het duidelijker is op welke onderzoeksthema's er in Nederland welke middelen worden ingezet en hoe dit aansluit op maatschappelijke behoeften. De opzet van deze subsidiemodule maakt het dan ook noodzakelijk voor alle partijen om tot afstemming en gezamenlijke agendavorming te komen; de keuzes en prioriteiten zijn duidelijker en de TKI's gaan selectief om met de inzet van de toeslag.

Om het doel van deze subsidiemodule daadwerkelijk te kunnen realiseren, zal deze subsidiemodule nog meerdere malen opengesteld moeten worden. **Om die reden is de vervaldatum van deze subsidiemodule dan ook verlengd tot 1 november 2022.**

4. Innovatieprestatiecontracten

In titel 3.5 van de RNES is de subsidiemodule Innovatieprestatiecontracten (hierna: subsidiemodule IPC) opgenomen. Met deze subsidiemodule worden groepen MKB-ondernemingen

met behulp van een penvoerder collectief aangezet tot het uitvoeren van hun eigen meerjarige innovatieplan in een zogenaamd IPC-project. In een IPC-project werkt een groep van tien tot twintig MKB-ondernemers (hierna: de deelnemers) samen aan innovatie. De groep wordt begeleid door een penvoerder die regelmatig zal bestaan uit een brancheorganisatie. Innovatie, samenwerking en kennisoverdracht staan in een IPC-project centraal. Zowel de deelnemers als penvoerder ontvangen subsidie op grond van deze subsidiemodule.

Via deze regeling is de **vervaldatum van de subsidiemodule IPC verlengd tot 1 juli 2022**. De subsidiemodule wordt nog op een nader te bepalen moment geëvalueerd. Er is niet voor gekozen deze subsidiemodule op een eerder moment te evalueren, omdat gezien de verschillende soorten openstellingen die in de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden (generieke openstelling ten behoeve van alle MKB-ondernemers en specifieke openstellingen ten behoeve van de MKB-ondernemingen uit de topsectoren) het te vroeg is om alle effecten van deze subsidiemodule te kunnen bezien. De subsidiemodule zal aangepast worden, indien uit de toekomstige evaluatie of de praktijk blijkt dat dit noodzakelijk mocht zijn. Tot dusverre zijn er echter vanuit de doelgroep en de uitvoering geen signalen gekomen die er op wijzen dat de regeling onvoldoende bij de doelgroep aansluit en/of dat structurele wijzigingen noodzakelijk zouden zijn om de beoogde doelen te kunnen behalen. Daarbij is er vanuit de diverse branche/organisaties onverminderd vraag naar de (jaarlijkse) openstelling van deze subsidiemodule en worden er bij elke openstelling meer aanvragen ingediend dan op grond van het subsidieplafond toegewezen kunnen worden. Ook door de Tweede Kamer is herhaaldelijk op de openstelling van deze subsidie module aangedrongen. Om die reden is ervoor gekozen de vervaldatum van deze subsidiemodule voor vijf jaar te verlengen.

Impuls voor zelforganiserende logistiek (11 april 2017)

Bron: Website NWO onze financieringsinstrumenten <http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/sgw/impuls-voor-zelforganiserende-logistiek/impuls-voor-zelforganiserende-logistiek.html>

Consortia van onderzoekers en private en/of publieke partners kunnen bij het **TKI Dinalog via NWO** financiering aanvragen voor toegepast, onafhankelijk onderzoek op het gebied van zelforganisatie in de logistiek.

De lange termijnvisie van **het ETP Alice** veronderstelt dat alle logistiek op termijn (2050) self-organising zal worden op de manier waarop het internet nu al werkt: alle verzenders en ontvangers zijn op dezelfde manier verbonden, en de routing en behandeling van lading is gestandaardiseerd en geoptimaliseerd. Om dit te bereiken moet een belangrijke slag worden gemaakt in het koppelen van intelligentie aan de ladingenheid waarin goederen worden vervoerd. Het doel van deze call is een proof-of concept project te financieren dat de pakketbezorging voorbereid op het Physical Internet.

Voor wie

Aanvragers zijn onderzoekers met een bezoldigde aanstelling aan een Nederlandse universiteit, door NWO erkende onderzoeksinstituut, hogeschool, TO2-instelling of TNO. De hoofdaanvrager is minimaal gepromoveerd en/of hoogleraar. In geval de

hoofaanvrager van buiten een universiteit afkomstig is, dient deze aantoonbaar te beschikken over voldoende ervaring op het betrokken onderzoeksgebied en met het begeleiden van onderzoek.

Wat aanvragen

De aan te vragen financiering bij NWO bedraagt **maximaal € 400.000 per project**. De totale looptijd van een project is ten minste twee jaar en niet langer dan drie jaar. De einddatum van een project is uiterlijk 1 november 2021.

Er kan financiering worden aangevraagd ter dekking van zowel de personele als de materiële kosten die voor het project moeten worden gemaakt. Er moet voor minimaal een onderzoeker financiering aangevraagd te worden.

Cofinanciering

Er geldt een cofinancieringseis van minimaal 50% van het totale projectbudget. Minimaal de helft van de cofinanciering dient door private partijen ingebracht te worden.

Wanneer

De deadline voor het indienen van aanvragen is **30 mei 2017, om 14:00 uur CE(S)T**.

Criteria

Aanvragen worden beoordeeld op onderstaande criteria:

1. Aansluiting op de call
2. Kwaliteit en doelstelling: a. Vraag- en doelstelling, b. Benadering en methoden
3. Kennisvalorisatie: a. Relevantie, b. Toegevoegde waarde van de kennisvalorisatie, c. Doeltreffendheid en haalbaarheid van de aanpak.

Procedure

Ontvankelijke aanvragen worden beoordeeld door leden van de programmacommissie van het TKI Dinalog. Het bestuur van het TKI Dinalog besluit over honorering van aanvragen. Een aanvraag moet minimaal de kwalificatie 'zeer goed' krijgen om voor honorering in aanmerking te komen.

Het indicatieve tijdpad is als volgt:

- juni 2017: opstellen voorlopige beoordelingen
- juli 2017: weerwoordfase
- augustus 2017: besluitvorming
- september 2017: NWO informeert de indieners over het besluit.

Impuls voor zelforganiseerde logistiek | call for proposals:

<http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/sgw/impuls-voor-zelforganiseerde-logistiek---call-for-proposals/Call+for+Proposals+Impuls+voor+zelforganiserende+logistiek+def.pdf>

Impuls voor zelforganiseerde logistiek | aanvraagformulier:

<http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/sgw/impuls-voor-zelforganiseerde-logistiek--aanvraagformulier/Aanvraagformulier+Impuls+voor+zelforganiserende+logistiek.docx>

Graduate school tuinbouw en uitgangsmaterialen (10 april 2017)

Bron: Website NWO onze financieringsinstrumenten <http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/alw/graduate-school-tuinbouw-en-uitgangsmaterialen/graduate-school-tuinbouw-en-uitgangsmaterialen.html>

Met dit programma kunnen **getalenteerde masterstudenten zelf**, in **Samenwerking met kennisinstellingen en bedrijven**, een voorstel voor **promotieonderzoek opstellen en uitvoeren** op het gebied van de topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen.

Dit programma heeft als doel vernieuwend en kwalitatief hoogwaardig wetenschappelijk onderzoek te bevorderen binnen het onderzoeksveld van plantaardige productiesystemen gerelateerd aan de **topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen**. Het fundamentele onderzoek legt een breed fundament voor directe toepassing en verder toegepast onderzoek wat zal bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke en economische uitdagingen binnen de topsector. Daarnaast beoogt dit programma het opleiden van onderzoekers en het bevorderen van de uitwisseling van kennis tussen kennisinstellingen, publieke instellingen en bedrijven.

De inhoudelijke focus ligt op het versterken van de kennisbasis om de ontwikkeling van duurzame, veerkrachtige productiesystemen, die voldoen aan de maatschappelijke eisen, te bevorderen. Meer specifiek kan er onderzoek worden uitgevoerd op het gebied van de genetica, plantenveredeling, plantenfysiologie, bodemonderzoek en -management, akkerbouw, gewasbescherming, interactie met landschapsecologie, evenals agro-technologie (bijv. mechanisatie, gebruik van gegevens en ICT-toepassingen).

Voor wie

Aanvragen worden ingediend namens een consortium bestaande uit **minimaal één kennisinstelling** waarvan de **onderzoekers aanvragen bij NWO mogen indienen**, samen met minimaal één private partner. Daarnaast kunnen één of meerdere publieke partners deel uitmaken van een consortium.

Een aan een kennisinstelling verbonden onderzoeker treedt namens het consortium op als hoofdaanvrager. De beoogde promovendus (de kandidaat), die de aanvraag heeft opgesteld, is degene die tijdens het interview het voorstel verdedigt en waarvan de prestaties meewegen in de beoordeling.

Wat aanvragen

Het maximaal aan te vragen **NWO budget per project is 225k euro**.

Het budget kan gebruikt worden voor:

- *Personele kosten: een AIO plaats voor een periode van vier jaar.*
- *Materiële kosten die betrekking hebben op uitgaven die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het onderzoek. Ook de kosten verbonden aan kennisoverdracht, valorisatie en instrumentarium voor het onderzoek, kunnen in beperkte mate worden begroot ten laste van de subsidie.*

Er geldt een matchingsverplichting. Voor ieder project is een cash matching van minimaal 7,5% (20k euro) als ook een in-kind matching van minimaal 7,5% (20k euro) van het totale project budget nodig.

Als het maximale NWO budget wordt aangevraagd, komt het totale project budget uit op:

225k (NWO budget) + 20k (cash matching) + 20k (in-kind matching) = 265k euro

Wanneer aanvragen

De deadline voor het indienen van aanvragen is **6 juli 2017, om 14:00 uur (Midden-Europese tijd)**.

Call for proposals: <http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/alw/graduate-school-uitgangsmaterialen---call-for-proposals/Call+for+Proposals+GSU+ENG+2017+final.pdf>

Voor meer informatie over procedure en criteria en de formulieren: <http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/alw/graduate-school-tuinbouw-en-uitgangsmaterialen/graduate-school-tuinbouw-en-uitgangsmaterialen.html>

Regional subsidy and innovation news

Effectieve mix investeringen helpt minder bedeelde regio's (12 april 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 15 2017

Een effectieve mix aan investeringen in innovatie, menselijk kapitaal en connectiviteit moet zorgen voor economische groei in minder bedeelde regio's. Dit stelt de Europese Commissie in een studie.

Aanbevelingen Commissie

Minder bedeelde regio's moeten een **effectieve mix aan investeringen doen in innovatie, menselijk kapitaal en bereikbaarheid**. Dit zorgt voor economische groei, aldus de Europese Commissie in de studie *Shape of competitiveness in low-income and low-growth regions* http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/lagging_regions%20report_en.pdf. **In totaal doet de Commissie vijf aanbevelingen** om het concurrentievermogen van minder bedeelde regio's te stimuleren. Eén van de aanbevelingen is om *Smart Specialisation Strategies* te **benutten om de innovatiecapaciteit van deze regio's te verbeteren**. Investeren in menselijk kapitaal en de ontwikkeling van vaardigheden maakt regio's aantrekkelijker voor bedrijven en (jonge) onderzoekers en genereert economische groei. **De Commissie beveelt daarom aan dat onderwijs-, onderzoek- en innovatieorganisaties worden geïntegreerd in de kennisdriehoek**. Verder moeten lidstaten volgens de Commissie de verbinding tussen het Europees Semester en het Cohesiebeleid versterken door de benodigde voorwaarden voor investeringen te identificeren.

Context

De Commissie heeft in juni 2015 een initiatief gelanceerd om te onderzoeken welke belemmeringen economische groei in minder bedeelde regio's veroorzaken. Ook worden in de studie de investeringsbehoeften van de regio's benoemd, zoals onderwijs, innovatie en toegang tot het Europese Cohesiebeleid. Verder analyseert het rapport de investeringsbehoeften van minder bedeelde regio's en doet de Commissie aanbevelingen hoe het Cohesiebeleid hier een bijdrage aan kan leveren. De Commissie benadrukt in het rapport dat elke regio een andere mix aan investeringen nodig heeft om economische groei te stimuleren.

Meer informatie:

Publicatie Europese Commissie http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/lagging_regions%20report_en.pdf : *Shape of competitiveness in low-income and low-growth regions*

Persbericht Europese Commissie http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-893_en.htm: *Commission reports on how the EU Cohesion Policy can help low-income and low-growth regions*

Aanvraaginformatie MIT (12 april 2017)

Bron: Website RVO subsidies-regelingen <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/aanvragen-mit>

Op 11 april ging de MIT-regeling open voor alle instrumenten, behalve voor R&D.

Wederom is er grote belangstelling voor landelijke MIT-regeling. Op de openingsdag van de MIT-regeling (11 april) zijn voor de landelijke MIT-regeling bij RVO.nl **ruim 400 voorstellen** voor **Haalbaarheidsprojecten / Innovatieadviesprojecten** ingediend.

Hoewel de projecten nog niet zijn beoordeeld, **lijkt het beschikbare budget van €3 miljoen wel uitgeput te worden**. Het maximaal beschikbare aantal kennisvouchers van 533 is op dag 2 (12 april) nog niet bereikt.

Meer informatie vind je hier: <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/aanvragen-mit>

De openings- en sluitingsdata voor 2017 zijn:

- **11 april 2017 (vanaf 9.00 uur) opening voor de kleine instrumenten:** Kennisvouchers, Innovatieadviesprojecten en Haalbaarheidsprojecten en de twee TKI-instrumenten Netwerkactiviteiten en Innovatiemakelaars (afhandeling op volgorde van binnenkomst)
- **30 juni sluiting** (17.00 uur) sluiting van de 2 TKI-instrumenten Netwerkactiviteiten en Innovatiemakelaars
- **3 juli 2017** (vanaf 9.00 uur) opening voor R&D samenwerkingsprojecten (afhandeling volgens het tenderprincipe)
- **7 september 2017** (17.00 uur) sluiting MIT voor de kleine instrumenten en de R&D samenwerkingsprojecten

Jaarverslag 2016 Waddenfonds (11 april 2017)

Bron: Website Waddenfonds documenten

http://waddenfonds.org/website/user_content/1/documents/JaarverslagWaddenfonds2016DEF.pdf

Het Waddenfonds investeert in projecten die goed zijn voor de economie en ecologie van het waddengebied. Dat gebeurt via openstellingen en tenderregelingen, waar projecten voor ingediend kunnen worden. De waddenprovincies hebben na een consultatie met alle belangrijke organisaties het afgelopen jaar het Investeringskader Waddengebied voor de periode 2016 - 2026 opgesteld. Daarin zijn **zes majeure opgaven opgenomen**, die voor de ecologische en economische ontwikkeling belangrijk zijn. Ook het Waddenfonds gaat zich inzetten om daaraan met grote, meerjarige projecten financieel bij te dragen. Het gaat om projecten die van grote betekenis zijn voor de toekomst van de Waddenregio.

Het afgelopen jaar is door het Waddenfonds hard gewerkt om meerjarige programmering mogelijk te maken. Daarvoor heeft het Waddenfonds zijn winkel verbouwd. Ondertussen ging de gewone verkoop door. Met name voor de thema's '**duurzame recreatie en toerisme**', **werelderfgoed**, **landschapontwikkeling** en **cultuurhistorie** konden in 2016 subsidieaanvragen worden ingediend. Ook voor kleinere projecten blijft het Waddenfonds jaarlijks subsidies verstrekken. Want we willen tot in de haarvaten van onze samenleving zichtbaar zijn. De keuze voor een investeringsprogramma in grote projecten is echter van doorslaggevende betekenis voor de economische en ecologische ontwikkeling. Op die manier zorgen we ervoor dat we een stevige impuls aan het waddengebied geven. Dat zijn we aan elkaar verschuldigd, aan onze inwoners en aan het unieke gebied.

In het afgelopen jaar heeft het Waddenfonds **22 miljoen euro** kunnen investeren in **19 projecten**. Deze projecten zijn in dit jaarverslag opgenomen in een totaaloverzicht van alle gehonoreerde subsidieaanvragen uit het afgelopen jaar. Ook is er geld gereserveerd voor meerjarige financiering. Komend jaar gaan wij door op de ingeslagen weg. Ook in 2017 zal het Waddenfonds bijdragen aan duurzaamheid en vitaliteit van ecologie, wonen, werken en recreëren in het waddengebied. Dat is wat ons als betrokken provincies Noord-Holland, Fryslân en Groningen voor ogen staat: investeren in een vitale economie, een robuuste natuur en een bruisende samenleving in en rond onze Wadden.

Het Waddenfonds verstrekt subsidies voor investeringen in het waddengebied. Hiermee wordt een duurzame bescherming en de ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap beoogd. Tegelijkertijd is het Waddenfonds er ook om een duurzame economische ontwikkeling te stimuleren.

Economische impuls van 100 miljoen via SNN in 2016 (6 april 2017)

Bron: Website SNN actueel nieuws <http://www.snn.eu/actueel/persberichten/economische-impuls-van-100-miljoen/>

Noord-Nederland investeerde in 2016 ruim 100 miljoen euro aan subsidiegeld in innovatie, energietransitie, plattelandontwikkeling en werkgelegenheid. Het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) zette daarvoor subsidiemiddelen in van de drie noordelijke provincies en grote steden en van het Rijk en de Europese Unie. Daarnaast zijn er het afgelopen jaar dankzij een krachtige lobby veel nieuwe projecten en samenwerkingsvormen ontstaan. Stuk voor stuk dragen deze projecten bij aan het verstevigen van de noordelijke economie.

Weten welke resultaten er in 2016 gezamenlijk zijn behaald? Bekijk deze in het SNN jaarverslag 2016 <http://jaarverslag2016.snn.eu/> .

Subsidie voor innovatie, energie, platteland en arbeidsmarkt

Innovatie

De gelden zijn gericht geïnvesteerd. Er werd 44 miljoen euro gestoken in economie en innovatie.

Het SNN verstrekt innovatie- en investeringssubsidies. Met investeringssubsidies stimuleert het SNN de uitbreiding van bedrijven en verbetering van het vestigingsklimaat. De innovatiesubsidies zijn voor een groot deel gericht op de ontwikkeling van nieuwe producten, procedés en diensten, waarmee de concurrentiepositie van Noord-Nederland wordt versterkt. Vorig jaar zijn er 566 innovatieve projecten in het noordelijke bedrijfsleven ondersteund.

Energie

Noord-Nederland heeft grote ambities op het gebied van klimaat en duurzame energie. Het SNN heeft voor deze ambities steeds meer fondsen beschikbaar en heeft hieraan in 2016 in totaal 55 miljoen euro besteed. Noorderlingen kunnen onder andere subsidie krijgen om hun woning energiezuiniger te maken.

Arbeidsmarkt

Overheden, werkgevers- en werknemersorganisaties in Groningen en Drenthe hebben de handen ineengeslagen om samen knelpunten op de arbeidsmarkt op te lossen. Het SNN heeft hiervoor het afgelopen jaar 2,1 miljoen euro beschikbaar gesteld. Het betreft onder meer subsidies voor loon- en opleidingskosten.

Plattelandontwikkeling

Noord-Nederland zet in op verduurzaming van de landbouw. Het is een belangrijke economische sector in deze regio. Het SNN draagt middels subsidies bij aan innovatie, concurrentiekracht, duurzaam beheer en een goede conditie van het platteland. Voor de periode 2014 – 2020 is hiervoor 250 miljoen euro beschikbaar, waarvan in 2016 de eerste 4,3 miljoen euro is beschikbaar.

Noorden wil 'testregio' innovatie zijn (6 april 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 13 april 2017

"Noord-Nederland heeft een aantal zeer sterke sectoren en kwaliteiten, die antwoord geven op knellende nationale en mondiale opgaven," zegt René Paas, voorzitter van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). Als het gaat om innovatie, lopen de **drie provincies voorop** op terreinen als **energie, landbouw, agrifood, watertechnologie, gezond leven**, smart mobility en hightech materialen. Daar moet de nieuwe regering meer gebruik van maken, schrijft SNN in een brief aan de informateur. Uit het jaarverslag 2016 van SNN blijkt dat Noord-Nederland vorig jaar ruim 100 miljoen euro aan subsidiegeld heeft geïnvesteerd in innovatie, energietransitie, plattelandontwikkeling en werkgelegenheid.

Nieuwsbericht RTV NOF: <http://www.rtvnof.nl/samenwerkingsverband-noord-nederland-noorden-wil-testregio-innovatie/>

Brief aan Informateur – SNN: <http://www.snn.eu/upload/documenten/actueel/persberichten-2017/brief-informateur-31-03-2017.pdf>

Jaarverslag 2016 – SNN: <http://jaarverslag2016.snn.eu/>

Nieuwe start voor projecten Interreg V Vlaanderen-Nederland (6 april 2017)

Bron: Website Intereg <http://interreg.cmail20.com/t/ViewEmail/r/86A5984EA6CCB8132540EF23F30FEDED>

Eén nieuw project van start, groen licht voor 23 aanmeldingen Interreg V

Eén nieuw project van start

Het project ENLEB uit oproep 2 werd goedgekeurd. Met deze goedkeuring wordt, inclusief cofinanciering, in totaal ruim 1.5 miljoen euro in de Vlaams-Nederlandse grensregio geïnvesteerd. Hiervan komt 739.000 euro uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Ondertussen staat de teller op 37 goedkeuringen waarmee ruim 88.7 miljoen euro vanuit het EFRO fonds werd geïnvesteerd in de grensregio.

Het volledige persbericht leest u hier <http://interreg.createsend1.com/t/r-l-yuckhdy-l-y/>.

Besluit over oproep 3

Op 5 april gaf Interreg Vlaanderen-Nederland groen licht aan maar liefst 23 aanmeldingen uit de derde oproep. Deze aanmeldingen kunnen nu verder sleutelen aan hun dossier om tot een uitgewerkte aanvraag te komen.

U leest hier <http://interreg.createsend1.com/t/r-l-yuckhdy-l-j/> welke aanmeldingen doorgaan naar de volgende ronde.

Commissie positief over invoering ex-antevoorwaarden bij Structuurfondsen (6 april 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 14 2017

De Europese Commissie is positief over de invoering van de ex-antevoorwaarden om geld te kunnen ontvangen uit de Europees Structuur- en Investeringsfondsen. Zo zorgen de voorwaarden voor nationale hervormingen, meer transparantie en efficiëntere investeringen. Dit blijkt uit een evaluatie van de invoering van ex-antevoorwaarden door de Europese Commissie.

Win-win situatie

Het opleggen van ex-antevoorwaarden aan lidstaten om geld te ontvangen uit de Europees Structuur- en Investeringsfondsen (ESIF) heeft een positief effect, aldus de Europese Commissie in haar evaluatierapport http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/value_added_exac_esif_en.pdf. Zo zorgen deze voorwaarden voor nationale hervormingen, bijvoorbeeld met het versimpelen van de regelgeving voor bedrijven, wat ten goede komt aan private samenwerking. Daarnaast zorgen de ex-ante voorwaarden voor een betere implementatie van de landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees semester en op het sneller doorvoeren van wetswijzigingen op een aantal beleidsterreinen zoals onderwijs en innovatie. In Nederland hebben de gestelde ex-antevoorwaarden gezorgd voor betere monitoring van technologische ontwikkeling en innovatie. Eén van de verbeterpunten is dat de ex-antevoorwaarden beter kunnen worden afgestemd met de behoeftes van de lidstaat of regio. Ook zal er worden gekeken naar hoe er gedurende de gehele hele ESIF-programmaperiode aan de ex-antevoorwaarden kan worden voldaan.

Context

Eén van de belangrijke elementen van de hervorming

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/how/studies_integration/impl_exante_esif_report_en.pdf van het cohesiebeleid 2014-2020 was de invoering van de ex-antevoorwaarden. De ex-antevoorwaarden zijn eisen waaraan lidstaten moeten voldoen om geld te ontvangen uit de ESIF. Deze voorwaarden zijn toegevoegd aan het cohesiebeleid om de effectiviteit van de uitgaven te waarborgen. Dit evaluatierapport laat de voorlopige resultaten en impact van de ex-antevoorwaarden in het cohesiebeleid 2014-2020 zien. De verbeterpunten zullen worden meegenomen bij de vorming van het cohesiebeleid post-2020.

Meer informatie:

Publicatie Europese Commissie http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/value_added_exac_esif_en.pdf:
The Value Added of Ex ante Conditionalities in the European Structural and Investment Funds

Persbericht Europese Commissie http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2017/03/31-03-2017-new-report-highlights-how-eu-cohesion-policy-improves-the-investment-environment-in-europe: *New report highlights how EU Cohesion Policy improves the investment environment in Europe*

Rapport Europese Commissie

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/how/studies_integration/impl_exante_esif_report_en.pdf : *The implementation of the provisions in relation to the ex-ante conditionalities during the programming phase of the European Structural and Investment (ESI) Funds*

EU R&D and innovation policy

Nederlandse universiteiten kunnen autonomer (11 april 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 15 2017

Nederlandse universiteiten hebben relatief weinig mogelijkheden voor de selectie van studenten en dat maakt inbreuk op hun academische autonomie. Dit blijkt uit een rapport van de European Universities Association. De publicatie van het rapport over autonomie van universiteiten valt samen met het aannemen van de wet over de mogelijke sluiting van de Central European University door de Hongaarse overheid.

Autonomie

Uit een rapport <http://www.eua.be/Libraries/default-document-library/autonomy-scorecard-country-profiles.pdf?sfvrsn=0> van de *European Universities Association (EUA)* blijkt dat **Nederlandse universiteiten nog autonomer zouden kunnen zijn**. Nederland scoort relatief hoog op organisatieautonomie, financiële autonomie en autonomie van het personeel, maar scoort in vergelijking met andere Europese landen laag op **gebied van academische autonomie**. Door beperkte selectiemogelijkheden van (aankomende) studenten en beperkte inspraak in de accreditatie op zowel programma- en instellingsniveau, hebben Nederlandse universiteiten relatief weinig academische autonomie. Ook in de rest van Europa is er ruimte voor verbetering. Door de economische crisis zijn universiteiten financieel afhankelijker geworden van de overheden. Ook mist er een gezamenlijke visie over de autonomie van universiteiten. De bevindingen van de EUA zijn ook online te vinden op de *Autonomy Scorecard* <http://www.university-autonomy.eu/>.

Context

Het rapport werd gepubliceerd op de jaarlijkse conferentie van de EUA. Deze conferentie had als thema “*Autonomy and freedom: The future sustainability of universities*”, een onderwerp waar de EUA dit jaar al tien jaar aan werkt. Ook publiceerden EUA-leden naar aanleiding van deze conferentie een statement <http://www.eua.be/activities-services/news/newsitem/2017/04/06/european-universities-call-on-hungarian-president-to-block-legislation-targeting-central-european-university> waarin zij reageerden op de ontwikkelingen in Hongarije. Daar nam de Hongaarse regering op 4 april een wet aan waarin bepaald werd dat de *Central European University (CEU)*, lid van de EUA, in Boedapest gesloten mag worden. In het statement uiten EUA-leden hun bezorgdheid over de wet. De Hongaarse overheid is de eerste Europese regering in de 21e eeuw die om politieke redenen een universiteit zou sluiten, aldus de EUA.

Meer informatie:

Publicatie EUA <http://www.eua.be/Libraries/default-document-library/autonomy-scorecard-country-profiles.pdf?sfvrsn=0>: *Autonomy Scorecard Country Profiles*

Publicatie EUA <http://www.eua.be/activities-services/news/newsitem/2017/04/06/european-universities-call-on-hungarian-president-to-block-legislation-targeting-central-european-university> : *European Universities call on Hungarian president to block legislation targeting Central European University*

Publicatie EUA <http://www.university-autonomy.eu/>: *Autonomy Scorecard*

Hoe meet je onderzoeksimpact in Open Science? (11 april 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 15 2017

Een mix van expertbeoordelingen, kwalitatieve en kwantitatieve data als toekomstige altmetrics moeten de transitie naar *Open Science* ondersteunen. Dit staat in een studie over de toekomst van *altmetrics* in opdracht van de Europese Commissie.

Gebruik van altmetrics

Nieuwe *altmetrics*, manieren om de impact van onderzoek te meten, moeten de transitie naar *Open Science* ondersteunen. Het gaat hierbij om een mix van expertbeoordelingen, kwalitatieve en kwantitatieve data als meetpunten voor impact. Veel beschikbare *altmetrics* zijn nog onvoldoende ontwikkeld en moeten worden gemonitord voordat ze de transitie naar *Open Science* kunnen ondersteunen. De Europese Commissie wordt aangeraden om, voor de lancering van KP9, richtlijnen te geven over het verantwoordelijk gebruik van altmetrics in *Open Science*. Dit is zijn enkele aanbevelingen uit het rapport “*Next-generation altmetrics: Responsible altmetrics and evaluation for open science*”

<http://ec.europa.eu/research/openscience/pdf/report.pdf#view=fit&pagemode=none> van een werkgroep over *altmetrics*, die is opgericht door de Europese Commissie. Er zijn verschillende projecten in het leven geroepen die het gebruik van *altmetrics* stimuleren. Eén daarvan is het Leiden Manifesto <http://www.leidenmanifesto.org/>, waarin tien principes worden gegeven voor het gebruik van kwantitatieve indicatoren in onderzoeksevaluaties voor de overgang naar *Open Science*.

Ondersteuning transitie Open Science

Altmetrics zijn alternatieven voor de traditionele, op citaat-gebaseerde metrics (bibliometrie) om onderzoeksimpact te meten. Dit zijn bijvoorbeeld citaten op Wikipedia, in mainstream media of in publieke beleidsdocumenten. *Altmetrics* kunnen aantonen hoe vaak wetenschappelijk onderzoek wordt gebruikt en besproken buiten het wetenschappelijke veld. Ze dragen bij aan de ontwikkeling van *Open Science*, doordat ze de openheid van het wetenschappelijke systeem op verschillende niveaus in kaart kunnen brengen. Ze

kunnen belemmeringen voor de ontwikkeling van *Open Science* weghalen, onderzoeksinfrastructuren ontwikkelen en *Open Science* helpen inbedden in de maatschappij.

Werkgroep over mogelijkheden altmetrics

In de werkgroep over *altmetrics*, die in het leven is geroepen in 2016, worden de voor- en nadelen van nieuwe *altmetrics* geanalyseerd om de *Open Science*-agenda te ondersteunen. Het doel is een systeem van *altmetrics* te ontwikkelen dat op dynamische wijze bijdraagt aan het doel van *Open Science*. *Altmetrics* kunnen volgens dit rapport namelijk geen *one size fits all*-oplossing bieden. Het rapport is besproken in het *Open Science Policy Platform*. Paul Wouters, professor in *Scientometrics* aan de Universiteit van Leiden en directeur van het Centrum voor Wetenschap en *Technologie Studies*, heeft meegewerkt aan het rapport.

Meer informatie:

Publicatie altmetrics werkgroep <http://ec.europa.eu/research/openscience/pdf/report.pdf#view=fit&pagemode=none> : *Next-generation altmetrics: Responsible altmetrics and evaluation for open science*

Eerste Innovation Deal getekend! (10 april 2017)

Bron: *Neth-ER Nieuwsbrief week 15 2017*

De Europese Commissie heeft samen met veertien partners de eerste *Innovation Deal* getekend. **Deze deal heeft als thema waterhergebruik en moet knelpunten in de Europese wet- en regelgeving in de kaart brengen.**

Innovation Deal

De Europese Commissie heeft samen met veertien partners van nationale en regionale overheden, universiteiten, kenniscentra, innovators en eindgebruikers de eerste *Innovation Deal* getekend. Het thema van de deal is "*Sustainable Waste Water Treatment Combining Anaerobic Membrane Technology (AnMBR) and Water Reuse*"

<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=newsalert&year=2017&na=na-070417> . De deal moet tegengaan dat de samenloop van Europese, regionale en nationale wet- of regelgeving een obstakel vormt voor innovaties. De *Innovation Deal* kan een belangrijke impact hebben op regio's met waterschaarste in Europa door nieuwe innovatieve oplossingen te vinden voor irrigatielandbouw.

Context

Innovation Deals hebben als doel knelpunten in de Europese en nationale wet- en regelgeving weg te nemen. Ze moeten innovators, publieke autoriteiten en andere belanghebbenden helpen om (de impact van) obstakels voor innovatie zichtbaar te maken en deze effectief aan te pakken. Het initiatief *Innovation Deals* is geïntroduceerd in het *New Circular Economy Package* van de Europese Commissie en is geïnspireerd op de **Nederlandse Green Deals**. Naast een *Innovation Deal* op het gebied van waterhergebruik, zal er later dit jaar ook nog een *Innovation Deal* worden getekend gericht op elektrische mobiliteit.

Meer informatie:

Publicatie Europese Commissie <http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=newsalert&year=2017&na=na-070417> : *European Commission addresses barriers to innovation: the first Innovation Deal focuses on water reuse*

De toekomst van FET Flagships (6 april 2017)

Bron: *Neth-ER Nieuwsbrief week 14 2017*

Er moet een onafhankelijke Raad komen die zich gaat bezighouden met het selecteren van potentiële *Future and Emerging Technologies (FET) Flagship*-projecten, staat in een rapport van een adviesgroep over *FET Flagships*. Daarnaast moeten potentiële projecten in drie thema's worden gegroepeerd en moeten ze game changer zijn.

Onafhankelijke Raad voor selectie FET Flagships

Er moet een onafhankelijke Raad worden ingesteld die zich bezig gaat houden met het selecteren van onderwerpen voor *Future and Emerging Technologies (FET) Flagships*. Dat is één van de aanbevelingen uit het **rapport "Future FET Flagships"**

http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=43933 van de *Future and Emerging Technologies*-adviesgroep (**FETAG**).

Daarnaast stelt het **FETAG** drie thema's voor waarbinnen een potentieel programma moet passen: 1 **gezondheid en medicijnen**, 2. de **verbonden samenleving** en 3. **milieu**. Deze drie thema's sluiten aan bij onderzoeksinitiatieven op nationaal niveau en passen binnen de financieringsmogelijkheden van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Het rapport is gebaseerd op de resultaten van de publieke consultatie over *FET Flagships* en bevat aanbevelingen over onderzoeksinitiatieven die door het **FET Flagship**-programma kunnen worden gefinancierd.

Maatschappelijke relevantie en wetenschappelijke excellentie

De experts uit de adviesgroep benadrukken dat toekomstige *FET Flagship*-projecten *game changing* mega-transformerende programma's moeten zijn, aansluitend op maatschappelijke behoeften en gebaseerd op wetenschappelijke excellentie en industriële capaciteit. Hiermee dragen de programma's bij aan het verbeteren van het Europese concurrentievermogen. Ook benadrukt **FETAG** dat *FET Flagships* in lijn moeten worden gebracht met *Key Enabling Technologies (KET)* en *ICT-technologieën* zoals *Big Data*, robots en kunstmatige intelligentie. Ten slotte moet de betrokkenheid van wetenschappers uit de sociale en geesteswetenschappen zorgen voor een sociaal perspectief.

FET Flagships

FET Flagships zijn grootschalige onderzoeksinitiatieven waarin wetenschappelijke en technologische uitdagingen worden behandeld. In deze Europese kernprojecten worden excellente onderzoekers uit verschillende disciplines samengebracht om te werken aan een gezamenlijk doel. De projecten hebben meestal een looptijd van tien jaar en worden voornamelijk gefinancierd vanuit Horizon 2020. Op dit moment lopen er twee FET Flagship-projecten <https://www.neth-er.eu/nl/nieuws/FET-Flagships-verbinden-onderzoek-en-industrie> : het *Human Brain Project* en het *Graphene Flagship*.

Meer informatie:

Publicatie FETAG http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=43933 : Future FET Flagships

Brexit wat nu? (6 april 2017)

Bron: *Neth-ER Nieuwsbrief week 14 2017*

Theresa May heeft het proces voor uittreding van het Verenigd Koninkrijk uit de EU officieel in gang gezet. Naar aanleiding hiervan publiceerde de Europese Commissie een tijdschrift met daarin een uitleg over het verdere proces van de Brexit. Zowel de EU als het Verenigd Koninkrijk benadrukken dat samenwerking op gebied van onderzoek en innovatie een prioriteit blijft.

Tijdschrift Brexit

Nu Theresa May, de Britse Premier, de officiële aankondiging van het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de EU heeft gedaan, zal het proces voor uittreding in gang worden gezet. De Europese Commissie publiceerde een tijdschrift http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-648_en.htm waarin het verdere proces beschreven wordt. De eerste stap vanuit de EU is dat de Raad bijeen zal komen zonder het VK op 29 april om de richtlijnen voor de Brexit-onderhandelingen aan te nemen. De Commissie zal aan de hand daarvan een aanbeveling voor onderhandelingen presenteren, die moet worden goedgekeurd door de Raad in mei dit jaar. Daarna zullen de Brexit-onderhandelingen met het VK starten, die 18 maanden zullen duren. Uiterlijk in de herfst 2018 zal er een voorstel worden opgesteld door Michel Barnier, de belangrijkste Brexit-onderhandelaar van de EU. Hiermee moet het Europees Parlement en de Raad akkoord gaan, uiterlijk in februari 2019. Uiteindelijk zal, zoals de planning er nu uitziet, het VK de EU daadwerkelijk verlaten in maart 2019.

Onderzoek en Innovatie

Barnier liet nadrukkelijk weten dat de EU vastberaden is om een goede band met het VK te houden op het gebied van onderzoek en innovatie. "We are ambitious in our research and innovation networks, our laboratories and universities, even if the regulatory and financial framework of our current cooperation will obviously change in the future." Ook May benadrukte de hoge prioriteit van samenwerking op gebied van onderzoek en innovatie.

Meer informatie:

Publicatie Europese Commissie http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-648_en.htm : *Article 50 of the Treaty on European Union – Q&A*

Maastricht in de top tien beste jonge universiteiten! (6 april 2017)

Bron: *Neth-ER Nieuwsbrief week 15 2017*

De Universiteit van Maastricht staat op de zesde plek in de *Young University Rankings 2017*. In deze lijst worden **'s werelds best universiteiten die niet ouder dan vijftig jaar zijn gerangschikt**.

Hoge onderzoekskwaliteit en internationaal georiënteerd

De Universiteit van Maastricht staat op plek zes in de *Young University Rankings 2017* https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2017/young-university-rankings#!/page/0/length/25/sort_by/scores_international_outlook/sort_order/asc/cols/stats van *Times Higher Education (THE)*, waarin 200 universiteiten jonger dan vijftig jaar worden gerangschikt. Maastricht scoort hoog op het gebied van onderzoek, waar het op plek vier staat. Daarnaast neemt het plek acht in met betrekking tot het genereren industrie-inkomen. Deze factor meet de commerciële impact van onderzoek uitgevoerd door de universiteit. Ook met het thema internationalisering staat de Universiteit van Maastricht in de top tien, namelijk op plek zeven. Bovendien trekt Maastricht veel internationale studenten aan: **47% van de studenten heeft een internationale achtergrond**.

Prestaties jonge universiteiten

De *Young University Rankings* rankt universiteiten jonger dan 50 jaar en is dit jaar uitgebreider dan de voorgaande jaren. Deze 2017-editie vergelijkt 200 universiteiten ten opzichte van 150 in 2016 en 100 in voorgaande jaren. Om de prestaties van jonge universiteiten te meten worden dezelfde dertien indicatoren gebruikt als voor de *THE World University Rankings* https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2017/world-ranking#!/page/0/length/25/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/stats maar er is een minder sterke focus op reputatie. De ranking kijkt naar de prestaties van universiteiten in verschillende vakgebieden, maar ook naar de prestaties in het algemeen. Bovendien is er een onderverdeling in verschillende thema's: algemeen, lesgeven, internationalisering, industrie-inkomen, onderzoek en citaties. Het thema 'algemeen' is verder onderverdeeld in het aantal fulltime studenten, de studenten/staf-ratio, het percentage internationale studenten en de man/vrouw-ratio.

Meer informatie:

Ranglijst Times Higher Education https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2017/young-university-rankings#!/page/0/length/25/sort_by/scores_international_outlook/sort_order/asc/cols/stats : *Young University Rankings 2017*

EC stelt nieuwe adviesgroep onderzoeksethiek aan (5 april 2017)

Bron: Neth-ER Nieuwsbrief week 14 2017

De Europese Commissie heeft een nieuwe adviesgroep voor onderzoeksethiek aangesteld. **Vijftien leden zijn uitgekozen** om de Commissie te adviseren over elk beleidsterrein waar ethische kwesties invloed kunnen hebben op de ontwikkeling van wetenschap en nieuwe technologieën.

De adviesgroep

Jean-Claude Juncker, voorzitter van de Europese Commissie, en Carlos Moedas, Commissaris voor onderzoek en innovatie, hebben een nieuwe adviesgroep voor onderzoeksethiek aangesteld: de *European Group on Ethics in Science and New Technologies* (EGE). Deze adviesgroep gaat zich buigen over ethische kwesties op het gebied van wetenschap en nieuwe technologieën, zoals bijvoorbeeld genmodificatie. De groep bestaat uit vijftien experts, afkomstig uit zowel Europa als de rest van de wereld en uit verschillende wetenschappelijke disciplines. De experts hebben ervaring met het adviseren van overheden op het gebied van maatschappelijke problemen en mensenrechten. **Professor Marcel Jeroen van den Hoven van de TU Delft is één van hen.**

Context

Sinds de oprichting in 1991 heeft de EGE de Commissie onafhankelijk advies gegeven, wat door de tijd heen een bredere focus heeft gekregen op belangrijke maatschappelijke vragen. De leden van de huidige adviesgroep zijn gekozen uit 200 kandidaten die gereageerd hebben op een publieke call waarin ze hun interesse konden aangeven. De groep zal voor het eerst bijeenkomen op 24 en 25 april 2017.

Meer informatie:

Publicatie Europese Commissie <http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=newsalert&year=2017&na=na-300317> : *Commission appoints new advisory group on ethics in science and new technologies*

National R&D and innovation policy news

Meer investeren in wetenschappelijk onderzoek is dringende noodzaak (14 april 2017)

Bron: Financiële dagblad 14 april 2017

Uri Rosenthal: als oud-informateur, werkzaam geweest in juni-juli 2010, weet ik maar al te goed hoe het gaat met de honderden brieven, nota's en memo's die informateur Edith Schippers toegestuurd krijgt. Iedereen krijgt een keurige ontvangstbevestiging, het overgrote deel komt terecht op de waslijst van ingezonden stukken en gaat daarna meteen de formatiearchieven in.

Illustratie: Hein de Kort

Ik weet ook dat recent vele belanghebbenden, zoals de **zogeneten Kenniscoalitie**, luid en duidelijk hebben laten weten dat voor **wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling meer geld nodig is**. En op nadrukkelijk verzoek van het inmiddels demissionaire kabinet Rutte II heeft de **Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie in november 2016** geadviseerd over wat de beste aanwending zou zijn **van € 1 mrd extra voor onderzoek en innovatie**, mocht die beschikbaar komen. Het advies: verstevig de basis van het kennis- en innovatiesysteem (€ 600 mln) en vergroot het directe hefboomeffect dat publieke uitgaven hebben op private uitgaven (€ 400 miljoen).

En toch heeft ook de Adviesraad dezer dagen een brief naar de informateur gestuurd met prioriteiten voor een nieuwe regering. Niet omdat de raad zo nodig aan het gezelschapsspel van ingezonden stukken mee wil doen, maar omdat onze zorgen over de dreigende uitholling van het Nederlandse kennis- en innovatiesysteem in de afgelopen maanden alleen maar bevestigd zijn.

Zeilen bijzetten

Vergelijkend onderzoek laat zien dat Nederland alle zeilen zal moeten bijzetten! Nederland mag trots zijn op wat het in wetenschap, technologie en innovatie presteert. **We staan hoog op de mondiale ranglijsten.** In de Scandinavische landen kijken ze met ver- en bewondering naar de uitkomsten van eigen vergelijkend onderzoek waaruit blijkt dat Nederland het met relatief beperkte middelen onevenredig goed doet. Ik zei daarover desgevraagd in Kopenhagen: *'U wordt bedankt, want zoiets kan al gauw tegen je worden gebruikt'*.

Ons voortreffelijke informele onderzoeksklimaat in de laboratoria en universiteiten is nog altijd een duidelijk pluspunt in de internationale strijd om talent. Met de brainports heeft Nederland een doeltreffende manier gevonden om de samenwerking op het gebied van onderzoek en ontwikkeling (R&D) stevig te verankeren. En we hebben van Duitsland goed afgekeken dat innovatie om een consistente koers vraagt. Zie het topsectorenbeleid, met waar nodig nuttige aanpassingen.

Maar intussen worden in de landen om ons heen en zeker ook verder weg in Azië al geruime tijd ongekend stevige investeringen gedaan in R&D. Nederland blijft hangen en stilstand is exponentiële achteruitgang. Zonder te vervallen in cijfer- en percentagefetisjisme pleit ik voor het volgende. Willen we onze fraaie prestaties bestendigen, dan is een vergroting van de R&D-inspanning van € 3 mrd à € 4 mrd extra per jaar vereist (ruim € 1 mrd publieke gelden en € 2 mrd à € 3 mrd private gelden). Prestaties uit het verleden zijn geen garantie voor de toekomst.

Achteruitgang

Nederland blijft hangen en stilstand is exponentiële achteruitgang

De urgentie van extra inspanningen manifesteert zich niet in de laatste plaats in het cyberdomein. Als speciale gezant van de regering voor internationaal cyberbeleid (tot maart 2013) heb ik van dichtbij gezien hoe veel andere landen in almaar hoger tempo grootschalige investeringen doen in de digitale economie, het internet-of-(every)thing en de waarborging van cybersecurity. Nederland is een van de belangrijkste mondiale internetknooppunten. De digitale aandrijving en facilitering van de economie en het maatschappelijk verkeer behoren tot de beste van de wereld. Maar ook hier is het alle hens aan dek om de vooraanstaande positie te behouden. Het is van eenzelfde laken een pak: vergelijkend onderzoek laat zien dat ons land alle zeilen zal moeten bijzetten.

De benodigde bedragen voor extra R&D-inspanningen die de informateur dezer dagen gepresenteerd krijgt, verschillen qua hoogte. **Maar duidelijk is dat het in alle gevallen gaat om investeringen in de toekomst en niet om een kostenpost voor leuke dingen.** Dat het **Centraal Planbureau zich niet in staat acht de opbrengsten van R&D in zijn modellen te verwerken**, is geen reden om het erbij te laten zitten. **Nederland kennisland, met zijn brainports, is die investeringen meer dan waard.**

Uri Rosenthal is voorzitter van de Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie. Hij is oud-minister van Buitenlandse Zaken en oud-informateur.

Pleidooi van TU Eindhoven voor opsplitsen TNO leidt tot onrust bij onderzoeksinstituten (13 april 2017)

Bron: *Financieele dagblad 13 april 2017*

Voorzitter **Jan Mengelers van de Technische Universiteit Eindhoven** gooit de knuppel in het hoenderhok met een pleidooi om specialistische onderzoeksinstituten meer te laten samenwerken met universiteiten. **De instituten zien het voorstel als 'landjepik'.** De voorzitter van de Technische Universiteit Eindhoven heeft voor opschudding gezorgd met een pleidooi om instituten gespecialiseerd in toegepast onderzoek meer te laten samenwerken met universiteiten. Voor TNO, het grootste onderzoeksinstituut van Nederland, zou dat neerkomen op een opsplitsing. **De onderzoeksinstituten menen dat Mengelers 'de plank mislaat'.** TNO zelf wil niet reageren op de kritiek.

Maandag zei Jan Mengelers, collegevoorzitter van de TU Eindhoven (TU/e) en oud-voorzitter van TNO, in een interview met [Link Magazine](#) dat instituten zoals TNO, Deltares en Marin op thema's als watertechnologie en automotive te weinig samenwerken met universiteiten. Doordat de universiteiten en instituten elk hun eigen zuil hebben, worden er te weinig vindingen naar de markt gebracht. Mengelers stelt voor om bepaalde onderdelen van TNO, waar hij tot 2013 voorzitter was, te koppelen aan universiteiten. Zo werken de TU/e en TNO allebei aan systemen voor de hightechindustrie. 'Deze twee activiteiten leven nu naast elkaar', zegt Mengelers in een toelichting. Deltares en Marin, die alles afweten van watertechnologie, dijkbescherming en de scheepvaart, zouden onderdeel kunnen worden van de TU Delft, net als het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartcentrum. **Wageningen Research geeft volgens Mengelers het goede voorbeeld. Dit instituut vormt samen met de universiteit een organisatie.**

Details over hoe de opsplitsing van TNO en de koppeling met universiteiten er precies moet uitzien, geeft Mengelers niet. Maar, benadrukt hij: 'Iemand moet een keer stelling in durven nemen. Nu draaien we heel omzichtig om elkaar heen. Dat leidt niet tot betere oplossingen en helpt Nederland niet vooruit. We moeten dit gesprek voeren.'

Landjepik

De instituten reageren gepikeerd. Maarten Smits, directeur bij Deltares (819 medewerkers) en voorzitter van de belangenorganisatie voor toegepast onderzoek [TO2-federatie](#), associeert het pleidooi met 'landjepik'. 'Mengelers slaat de plank echt mis. Je kunt toegepast onderzoek niet zomaar naar de universiteiten vegen. Dat is niet verstandig. Voor elk onderzoeksthema shoppen we bij universiteiten. Voor vragen over voedsel gaat Deltares bijvoorbeeld naar Wageningen, gezondheid zit bij de Radboud Universiteit en ecologie bij de VU. Het beeld dat de TU Delft samen met Deltares water op de kaart kan zetten, is veel te smal.'

De discussie laat zien dat de kaarten in de onderzoekswereld opnieuw worden geschud. Vroeger was er een strikte scheiding tussen fundamenteel en toegepast onderzoek. TNO en andere instituten zijn opgericht om de kennis van de wetenschappers op de universiteit verder te ontwikkelen zodat de ideeën bruikbaar worden voor bedrijven en organisaties. Zij zijn de schakel tussen de universiteit en de markt.

Toegepast onderzoek in Nederland

Nederland telt zes publieke onderzoeksinstituten die gespecialiseerd zijn in toegepast onderzoek. Bij Deltares, Marin, ECN, TNO, Wageningen Research en NLR werken 7000 mensen. Zij voerden in 2015 voor ruim €1 mrd aan onderzoek uit. De instituten zijn voor 23% (Marin) tot 76% (ECN) afhankelijk van inkomsten van de overheid.

De discussie over het reorganiseren van toegepast onderzoek die Jan Mengelers aanzwengelt, komt niet uit de lucht vallen. Zo maakte het ministerie van Economische Zaken, waar de instituten onder vallen, vorig jaar bekend dat het onderzoek van ECN naar bijvoorbeeld zonne- en windenergie wordt ondergebracht bij de energiepoot van TNO. Tegelijkertijd wordt de expertise van TNO op het gebied van voedsel overgeheveld naar Wageningen Research.

De ingreep moet leiden tot twee herkenbare onderzoekscentra die een leidende rol kunnen spelen in Nederland. De ontvlechting moet op 1 januari 2018 gereed zijn.

Het Centraal Planbureau (CPB) stelde eerder voor om het contractonderzoek dat de onderzoeksinstituten in opdracht van bedrijven doen te privatiseren. Volgens het CPB kan veel van dit onderzoek ook door private partijen gedaan worden. Privatisering maakt voor de prijs van het onderzoek niet uit, omdat de instituten nu ook al een marktconform tarief moeten hanteren.

Deze verdeling is achterhaald. Universiteiten moeten van het kabinet actiever kennis overdragen aan bedrijven en organisaties, 'valorisatie' in jargon. Ze zijn dus meer met bedrijven gaan samenwerken. **Vooral technische universiteiten, die van oudsher al nauwe banden hebben de industrie, schurken steeds dichtertegen TNO en andere instituten voor toegepast onderzoek aan.** Universiteiten zitten steeds vroeger met bedrijven en investeerders aan tafel om te praten over de verdere ontwikkeling van een idee van een wetenschapper.

Tegelijkertijd kampen de instituten voor toegepast onderzoek met geldgebrek. Zij zijn in tegenstelling tot de universiteiten de afgelopen jaren flink gekort door het kabinet en moeten op zoek naar nieuwe opdrachten uit de markt om de begroting rond te krijgen. De TU's mopperen dat TNO in hun vaarwater komt, bijvoorbeeld door zelf ook fundamenteel onderzoek te doen. De instituten ontkennen dat er sprake is van concurrentie, maar duidelijk is dat er spanningen zijn.

Storm in een glas water

Hoe nu verder? De woordvoerder van TNO wil niet op de uitspraken van Mengelers reageren. Egbert Jan Sol, werkzaam bij TNO en hoogleraar in Nijmegen, noemt het pleidooi van zijn oude baas een 'storm in een glas water'. Hij wijst naar het buitenland, waar Zweden, de VS en het Verenigd Koninkrijk om maar enkele landen te noemen juist zwaar inzetten op onderzoeksinstituten die kennis naar de markt brengen. 'In die landen zijn de instituten dertig jaar geleden ook gekoppeld aan de universiteiten, maar daar zijn ze vijf jaar geleden op teruggekomen. Universiteiten bleken niet goed in valorisatie te zijn.'

Mengelers krijgt wel bijval van Victor van der Chijs, de voorzitter van de Universiteit Twente. *'Het gaat te ver om de instituten voor toegepast onderzoek in één klap op te splitsen en op te heffen, maar een goed gesprek is nodig. De technische universiteiten laten al jaren zien dat ze goed in staat zijn om fundamentele kennis naar de markt te brengen. Er is al te weinig geld voor innovatie. Alles wat de TU's ook kunnen doen, hoeven de instituten niet meer te doen. Dan kunnen we dat geld inzetten voor meer onderzoek.'*

Het wachten is op adviesraad AWTI, die op verzoek van het kabinet antwoord moet geven op de vraag wat de taken van onderzoeksinstituten zijn en hoe toegepast onderzoek gefinancierd moet worden. Dit advies is waarschijnlijk voor de zomer gereed.

Hoe kan het toegepast onderzoek in Nederland verbeteren?

Eerder dit jaar publiceerde een commissie onder leiding van Océ-topman Anton Schaaf (en voorzitter van de raad van toezicht van de Universiteit Twente) een evaluatierapport over het toegepast onderzoek in Nederland. Enkele punten:

1. Niet alle onderzoeksinstituten werken goed samen met universiteiten en hogescholen. Daardoor kan er sprake zijn van onderlinge concurrentie.
2. Onderzoeksinstituten moeten op korte termijn meer gaan samenwerken met de technische universiteiten. Wageningen University & Research dient als voorbeeld.
3. Dit betekent in de praktijk een gezamenlijke strategie, gezamenlijk management, gezamenlijke labs en projecten. Ook helpt het als de instituten in de buurt van de TU's gevestigd zijn.
4. Nieuwe fusies tussen de onderzoeksinstituten zijn niet nodig en leiden alleen maar tot hoge kosten.
5. De overheid moet meer geld investeren in toegepast onderzoek en een paar thema's aanwijzen waarmee de instituten het verschil kunnen maken.
6. Het onderzoek van de instituten en de impact van de instituten wordt als 'goed tot zeer goed' beoordeeld.
7. Niet alle onderzoeksgroepen van TNO zijn van goede kwaliteit. Het is ook niet duidelijk waar TNO onderscheidend in is. De organisatie maakt nog te weinig keuzes voor de toekomst, bijvoorbeeld als het gaat om expertises die bedrijven nodig hebben.
8. Ook in Wageningen kan het onderzoek van instituut Wageningen Research beter worden afgestemd op het fundamenteel onderzoek van de universiteit en de wensen van bedrijven.
9. Klanten vinden de instituten duur, zeker in vergelijking met universiteiten en buitenlandse instituten. De commissie adviseert het kabinet om onderzoek te doen naar de overheidssteun van instituten in het buitenland om een ongelijk speelveld te voorkomen.
10. Instituten hebben onvoldoende ruimte om onderzoek te doen naar maatschappelijke thema's waar geen private geldschietter voor is. Het gevolg is dat kennis over onderwerpen als dierenwelzijn, milieubeleid en veiligheid verdwijnt. Dit is onwenselijk.

Overname of verkoop bedrijf hoeft geen ramp te zijn voor innovatie in Nederland (11 april 2017)

Bron: Financiële dagblad 11 april 2017

Dreigt Nederland toponderzoek te verliezen door de ongevraagde pogingen om AkzoNobel en Unilever over te nemen? Niet per se, zeggen experts. De poging van Kraft-Heinz om Unilever in te lijven, de aangekondigde verkoop van de margarinedivisie van het levensmiddelenconcern of de duidelijke taal van het Amerikaanse verfconcern PPG, dat zijn zinnen heeft gezet op AkzoNobel. Niet alleen beleggers, ook onderzoekers volgen de afgelopen maanden het overnamenieuws rond de twee multinationals op de voet. Unilever en AkzoNobel hebben opgeteld alleen in Nederland al honderden wetenschappers in dienst en doen aan tal van gezamenlijke onderzoeksprojecten mee.

Het is iedere keer maar weer de vraag of de R&D-activiteiten een consolidatie overleven, zegt onderzoeker Jasper Deuten van het Rathenau Instituut, die eerder onderzoek deed naar de uitgaven van multinationals aan R&D. *'Een overname is voor een bedrijf bij uitstek een moment om opnieuw keuzes te maken over de locatie van het R&D-centrum.'* Multinationals struinen de wereld af op zoek naar de beste locatie voor hun R&D. De keuzemogelijkheden nemen alleen maar toe, zegt Deuten. Zo doet Unilever op maar liefst 98 locaties in de wereld onderzoek naar nieuwe voedingsmiddelen en huishoudelijke producten, van het Indiase Bangalore tot Sjanghai. AkzoNobel beschikt over 130 R&D-locaties waar ze alles afweten van verf en fijnchemie.

Op de meeste locaties werken onderzoekers aan de ontwikkeling van nieuwe producten, zoals een nieuwe smaak voor margarinemerken Becel. Het echte onderzoek, bijvoorbeeld naar nieuwe materialen die energie kunnen besparen of naar het grondstoffengebruik bij het maken van voedingsmiddelen, vindt op een handjevol locaties plaats. **Zo heeft Unilever zes strategische onderzoekscentra, waarvan een in Vlaardingen. In 2019 sluit dit lab haar deuren en verhuizen de voedingswetenschappers naar Wageningen.**

Toch kunnen de strategische onderzoekscentra niet zomaar verplaatst worden, benadrukt Emmo Meijer, voormalig R&D-directeur bij Unilever, DSM en FrieslandCampina. *'Het is van alle tijden dat een bedrijf op zoek gaat naar het kennis- en innovatieklimaat dat het bedrijf het beste kan dienen. Maar het is niet zo dat als AkzoNobel of Unilever wordt overgenomen de R&D in Nederland direct op het spel staat. De kennis waarvan Unilever bijvoorbeeld in Wageningen gebruik maakt, is niet zomaar elders te vinden. Ook is het nog maar de vraag of de topexperts die een bedrijf in dienst heeft naar het buitenland willen verhuizen.'*

Ook Deuten nuanceert de vrees voor verlies van R&D-banen. *'Als het onderzoek en de kennis in Nederland uniek zijn, hoeven onderzoekers zich geen zorgen te maken. Maar als het onderzoek meer van hetzelfde is, dan kun je alleen maar hopen dat het onderzoekslab in Nederland de beste is en onderdeel uitmaakt van de beste lokale innovatieclusters.'*

Doemscenario

De verkoop van medicijnenmaker Organon in Oss (4500 werknemers) in 2007 aan het Amerikaanse farmaciebedrijf Schering-Plough is voor veel onderzoekers het gevreesde doemscenario. De nieuwe eigenaar heeft de R&D-tak stap voor stap uitgekleeft en verplaatst naar het buitenland. In 2014 sloot het MSD Development Center, zoals het lab na de fusie met Merck heette, haar deuren.

Directeur Marian Geluk van het TiFN, het voormalige Top Instituut Food & Nutrition, in Wageningen moet er niet aan denken dat de R&D-activiteiten van Unilever uit Nederland verdwijnen. Het instituut werkt met allerlei bedrijven samen aan fundamenteel onderzoek naar voedsel en gezondheid, bijvoorbeeld naar de gevolgen van diëten op gezondheid of het gebruik van grondstoffen om voeding te maken. *'We volgen het overnamenieuws op de voet. Ik kan niets zeggen over de R&D van Unilever, maar grote bedrijven zijn voor ons heel belangrijk. Multinationals zijn doorgaans goed in het bepalen van een onderzoeksagenda op de lange termijn en nemen een leidende rol. Het midden- en klein bedrijf is meer gericht op de korte termijn. Beide heb je nodig.'*

Wake-upcall

Tegenover het leeggegeten Organon staan voorbeelden waarbij de R&D-tak niet in gevaar kwam. Deuten noemt printerfabrikant Océ, dat in 2010 in handen kwam van het Japanse Canon en de overname in 1998 van DAF Trucks door het Amerikaanse Paccar als in het oog springende voorbeelden.

DAF en Paccar

Truckbouwer DAF kwam in 1996 in handen van de Amerikaanse branchegenoot Paccar. In 2016 was DAF naar eigen zeggen marktleider in Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Polen, Hongarije en Bulgarije en verkocht het bedrijf 46.000 zware trucks en 10.500 lichtere voertuigen. Het R&D-centrum van DAF staat in Eindhoven. DAF maakt de uitgaven aan R&D niet bekend.

Océ en Canon

In 2009 richtte het Japanse technologieconcern Canon zijn pijlen op printerfabrikant Océ in Venlo, wat in 2012 uitmondde in een overname. Het bedrijf is zich sindsdien blijven ontwikkelen. Océ ziet voor zichzelf een rol bij elk gemaakt beeld: fotocamera's, sensoren, kopieermachines, printers en 3D-printers, medische toepassingen, beveiligingscamera's, digitale opslag en beeldanalyse. Het bedrijf werkt onder andere samen met de TU Eindhoven en Universiteit Twente.

Organon en Schering-Plough

In 2007 besloot Hans Wijers, destijds topman bij AkzoNobel, dochterbedrijf Organon af te splitsen. Het bedrijf zou naar de beurs gaan, maar AkzoNobel verkocht het uiteindelijk aan het Amerikaanse farmaceutische bedrijf Schering-Plough. Twee jaar later fuseerde dit concern met Merck om verder te gaan onder de naam Organon MSD. In 2014 sloot MSD het onderzoekscentrum in Oss.

Numeco en Danone

Numeco, bekend van babyvoedingsmerk Nutricia, kwam in 2007 in handen van Danone. In 2013 opende het Franse voedingsconcern een onderzoeks- en ontwikkelingscentrum met 400 onderzoekers op de campus van de Universiteit Utrecht.

'Na de buitenlandse overname hebben DAF en Océ de R&D in Nederland voortgezet', zegt Arnold Stokking, directeur Industriële Innovatie bij onderzoeksinstituut TNO, dat met tal van bedrijven samenwerkt. *'Ze zijn blijven samenwerken met universiteiten en instituten zoals TNO. Dat komt omdat het vriendschappelijke overnames waren waarbij het snijden in de kosten niet het belangrijkste doel was.'* Wat ook helpt, is dat de R&D activiteiten van DAF en Paccar elkaar niet in de weg zitten. Zo zijn de vrachtwagens die DAF ontwikkelt voor de Europese markt heel anders dan de Amerikaanse vrachtwagens. En de printers van Océ zijn niet te vergelijken met die van Canon.

Resultaten uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst, waarschuwen de experts. Emmo Meijer, die het kabinet adviseert over het innovatiebeleid, vindt de overnamepogingen een 'wake-upcall'. Want dat multinationals hun R&D nog niet massaal uit Nederland verplaatsen, komt volgens hem vooral door de investeringen die de overheid de afgelopen decennia heeft gedaan in onderzoek en innovatie. **Daar kan Nederland niet op blijven teren. 'In Nederland wordt 1,9% van het bruto binnenlands product in R&D geïnvesteerd, maar in Vlaanderen is dit al 2,6% en in Duitsland 3%. Nederland moet met hoge urgentie meer in onderzoek en ontwikkeling investeren, zodat het innovatieklimaat excellent blijft.'**

Wat voor R&D doen Unilever en AkzoNobel precies in Nederland? Unilever Cijfers

Unilever

Unilever geeft elk jaar €1 mrd uit aan R&D en heeft ruim 6000 onderzoekers in dienst, zo schrijft het concern in het jaarverslag. De onderzoekers werken op 98 R&D locaties. Zes locaties zijn *'strategisch'*. Oftewel: hier wordt onderzoek gedaan dat de koers van Unilever bepaalt. In deze zes labs werken 3380 mensen, 2% van het totaal van 169.000 werknemers.

Hoe belangrijk is Unilever voor de R&D in Nederland?

Een van de zes belangrijkste R&D-centra staat in Vlaardingen, waar 800 mensen werken. Ter vergelijking, in 2010 waren dit er nog ruim 1100. Van de 800 onderzoekers zijn 150 gespecialiseerd in margarine — de divisie die in de verkoop staat. Unilever speelt een voorname rol in het topsectorenbeleid, dat samenwerking tussen onderzoekers, overheden en bedrijven stimuleert. Zo werkt het concern samen met het Topinstituut Food and Nutrition (TIFN), het Institute for Sustainable Process Technology (ISPT) en Wetsus, waar veel onderzoek wordt gedaan naar watertechnologie. Daarnaast zijn zes onderzoekers van Unilever een dag in de week buitengewoon hoogleraar aan een Nederlandse universiteit (Wageningen, Utrecht en UvA). In het onderzoeksprogramma NanoNextNL, dat onlangs is afgerond, deed Unilever onderzoek naar nano- en microtechnologie. Daardoor heeft het bedrijf bijvoorbeeld een manier gevonden om voedsel groen te kleuren. Consumenten associëren groene producten met 'vers' en 'natuurlijk' en kopen dit volgens de onderzoekers graag.

Hotspot: Wageningen

In oktober vorig jaar kondigde Unilever aan het lab in Vlaardingen in 2019 te sluiten. Alle werknemers die onderzoek doen naar voedingsmiddelen — nu verspreid over Vlaardingen, het Duitse Heilbronn en het Poolse Poznan — worden samengebracht in een nieuw innovatiecentrum in Wageningen. In dit lab gaan 550 mensen werken. De R&D-activiteiten voor persoonlijke verzorging en huishoudelijke artikelen verhuizen naar het Britse Port Sunlight.

Wat levert het R&D lab op?

De onderzoekers in Vlaardingen hebben een methode ontwikkeld waardoor margarines 80% minder verzadigd vet bevatten zonder dat de smaak of structuur verandert. Ook zijn ze de bedenkers van de 'Bertolli Melange', een combinatie tussen olijfolie en boter, de 100% plantaardige Becel of Becel met kokosoliesmaak. Andere voorbeelden zijn de Calvé-mayonaise met 3% vet en de Klein & Krachtig-wasmiddelen waarmee je kunt wassen op lage temperaturen. Margarine en mayonaise lijken niet heel innovatief. Maar om nieuwe voedingsmiddelen te maken, is veel fundamentele wetenschap nodig, zegt hoogleraar voedseltechnologie Tiny van Boekel van de universiteit van Wageningen. 'Als je een stof in voedingsmiddelen verandert, verandert de rest ook. Denk aan de geur, de smaak, de textuur en verteerbaarheid. Daar komt veel fundamentele wetenschap bij kijken: van chemie, microbiologie, natuurkunde tot consumentenwetenschap.'

AkzoNobel Cijfers

AkzoNobel gaf in 2016 €363 mln uit aan R&D. Dit is **2,6% van de totale omzet**. Het concern doet op meer dan 130 locaties onderzoek. Dit kunnen R&D-centra zijn, maar ook (proef)fabrieken. R&D is cruciaal voor AkzoNobel, zo staat in het jaarverslag. Want: als baanbrekende technologieën niet op tijd ontdekt worden, raakt het bedrijf zijn positie kwijt.

Hoe belangrijk is AkzoNobel voor de R&D in Nederland?

Een 'substantieel' deel van het onderzoeksbudget gaat naar activiteiten op Nederlandse bodem, zegt een woordvoerder. Precieze cijfers geeft het bedrijf niet. Twee van de zes grootste R&D-centra staan in Nederland. In Sassenheim werken 400 onderzoeker die alles afweten van verf. De andere 300 onderzoekers werken in Deventer en zijn expert in speciaal chemie. AkzoNobel werkt samen met universiteiten in Wageningen, Nijmegen, Amsterdam, Enschede en de hogeschool Saxxion, om maar enkele te noemen. In 2015 is het bedrijf een samenwerkingsproject van €100 mln gestart met Shell, het Duitse chemieconcern Basf en drie Nederlandse universiteiten. Het consortium doet onderzoek naar nieuwe materialen die energie besparen en het grondstoffenverbruik verminderen. Voorbeelden zijn energieopwekkende lak, autobumpers of zonwerend glas.

Hotspot: Deventer

Akzo werkt er hard aan om het R&D-centrum in Deventer om te vormen tot het *'Deventer Open Innovatie Centrum'*, dat moet uitgroeien tot de *'internationale broedplaats voor open innovatie'*. Het bedrijf wil op deze manier 350 nieuwe werknemers en ondernemers naar Deventer trekken, uit binnen- en buitenland. De kosten van €30 mln worden gedeeld door AkzoNobel, de gemeente Deventer en de provincie Overijssel. Het centrum had al open moeten zijn, maar heeft vertraging opgelopen. De productie van peroxiden, een bleekmiddel dat gebruikt wordt in meel, papier en kunststof, en andere chemicaliën in Deventer wordt afgebouwd. Daardoor verdwijnen ruim 200 banen.

Wat levert het R&D lab op?

Het lab in Deventer is een belangrijk R&D-centrum voor speciaal chemie en levert diensten aan meerdere takken van AkzoNobel. De onderzoekers weten alles af van zout, monochloor-azijnzuur, dat wordt gebruikt in behanglijm en wasmiddel, en peroxides, een stof waar je voorzichtig mee om moet gaan en waar veel specialistische kennis voor nodig is. In Deventer staat ook een uniek veiligheidslab, dat bijvoorbeeld explosies in fabrieken moet voorkomen.

Toegepast onderzoek als motor van Nederlandse innovatiekracht (10 april 2017)

Bron: Website TNO nieuws over toegepast onderzoek https://www.tno.nl/nl/over-tno/nieuws/2017/4/toegepast-onderzoek-als-motor-van-nederlandse-innovatiekracht/?utm_source=e-mailnieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=AWTI+e-mail+alert

Op 10 april heeft (demissionair) minister Kamp het Strategisch Kader TO2 2018-2021

https://www.tno.nl/media/9275/strategisch_kader_to2_2018-2021.pdf in ontvangst genomen uit handen van Maarten Smits, voorzitter van de TO2 Federatie. In dit Strategisch Kader delen de Toegepast Onderzoek Organisaties (TO2) hun visie op kennisontwikkeling en innovatie voor Nederland, en hun rol daarbij.

In het Strategisch Kader staat beschreven hoe de verschillende toegepaste onderzoeksorganisaties die Nederland rijk is zich gezamenlijk inzetten om de innovatiekracht en concurrentiepositie van Nederland te versterken. TO2-organisaties helpen bedrijven succesvol te innoveren en leveren oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen. Het Strategisch Kader beschrijft de aansluiting op de topsectoren, de Nationale Wetenschapsagenda, de Grand Societal Challenges in Europa en de samenwerking met bedrijven, het MKB, universiteiten en hogescholen. Ook beschrijven de TO2 organisaties hun belangrijke rol op valorisatie en technology transfer. Het overkoepelende Strategisch Kader is aanvullend op de eigen strategische plannen van de zes TO2 organisaties.

Door de Commissie Schaaf, die recent een evaluatie van TO2 uitvoerde, is geconstateerd dat de vitaliteit van de TO2 organisaties versterkt moet worden. Het TO2 Strategisch Kader sluit aan bij de breed gedragen oproep van de Kenniscoalitie voor een extra investering in de Nederlandse kennisinfrastructuur van minimaal 1 miljard euro.

De TO2 organisaties zijn: Deltares, ECN, Marin, NLR, TNO en **Wageningen Research**. Er werken zo'n 7000 mensen bij de TO2-organisaties die onderzoek ter waarde van 1 miljard euro uitvoeren.

Oplossen maatschappelijke vraagstukken vergt gericht onderzoek (10 april 2017)

Bron: Website CPB persbericht <https://www.cpb.nl/persbericht/oplossen-maatschappelijke-vraagstukken-vergt-gericht-onderzoek>

Als de overheid een concreet maatschappelijk vraagstuk wil oplossen, zal zij onderzoek gericht moeten inzetten. Voor meer algemene kennisontwikkeling kan de overheid onderzoekers juist beter vrij laten. Dit staat in de vandaag **gepubliceerde policy brief 'Integraal onderzoeksbeleid: doelen en instrumenten'** van **het Centraal Planbureau (CPB)**.

Integraal onderzoeksbeleid: doelen en instrumenten kun je hier downloaden: <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Policy-Brief-2017-04-Integraal-onderzoeksbeleid-doelen-en-instrumenten.pdf>

De rijksoverheid investeert jaarlijks ruim **7,5 miljard euro per jaar in wetenschap en innovatie**. Het overgrote deel (**85%**) van dit budget wordt nu ingezet voor **research waarbij onderzoekers relatief veel vrijheid krijgen**. Onderzoek ten behoeve van een concreet maatschappelijk doel (zoals de reductie van CO₂-uitstoot of veilige dijken) vraagt echter om een andere aanpak dan het bevorderen van algemene kennisontwikkeling. De overheid kan de doelmatigheid bevorderen door het stellen van voorwaarden bij het contracteren, monitoring van de voortgang en het inzetten van prestatiebeloningen. Dit helpt om onderzoekers gericht te laten werken aan het bereiken van het concrete doel. Bij dergelijk '**missiegedreven onderzoek**' is een grotere mate van vrijheid wel nodig als de uitkomsten van het onderzoek strijdig kunnen zijn met politieke kortetermijndoelstellingen. Vrijheid draagt dan bij aan de betrouwbaarheid van de onderzoeksresultaten.

Als het **beleidsdoel missiegedreven** is, dan is toegepast onderzoek vaak toereikend voor een effectieve oplossing. Alleen als de huidige kennisbasis ontoereikend is om een maatschappelijk vraagstuk op te lossen, liggen investeringen in grensverleggend onderzoek – zoals onderzoek naar nieuwe schone technologieën – voor de hand. Als algemene kennisontwikkeling het beleidsdoel is, dan is grensverleggend onderzoek juist wel het meest geschikt. Hierbij kan de overheid veel vrijheid bieden aan onderzoekers. Dit verhoogt de kans op toevallige ontdekkingen en stimuleert risicovol, innovatief onderzoek.

Of de overheid onderzoeksbeleid meer of minder moet richten op concrete maatschappelijke doelen, is een open vraag. Het CPB doet in de policy brief geen uitspraken over de optimale verhouding tussen overheidsuitgaven aan missiegedreven en aan algemeen onderzoek, maar bespreekt welke instrumenten het beste bij welk beleidsdoel passen. Hierbij gaat de policy brief in op de volgende toepassingen: de vormgeving van de fiscale regeling voor research & development (WBSO), maatschappelijke uitdagingen in het topsectorenbeleid en onderzoeksbeleid voor de energietransitie.

Misplaatste aandacht voor vele startups komt innovatief vermogen niet ten goede (8 april 2017)

Bron: Financiële dagblad 8 april 2017

Het lijkt wel of we in Nederland geobsedeerd zijn door start-ups. Politici, beleidsmakers, media en ondernemers: allemaal lijken ze te denken dat startups synoniem zijn voor innovatie, economische vooruitgang en werkgelegenheid. Hoewel het een goede zaak is dat ondernemerschap wordt gestimuleerd, vraag ik me af of die eenzijdige focus op start-ups economisch wel zoveel oplevert.

Volgens onderzoek **van startupjuncture groeit slechts 5% tot 10% van de circa 200 startups** die er jaarlijks in Nederland worden opgericht uit tot een succesvol bedrijf. Maar wat is een succesvol bedrijf? Is dat een startup die na een aanlooptijd van enkele jaren winst maakt? Of is het een bedrijf dat weet op te schalen en exponentiële groei cijfers laat zien? In mijn ogen het laatste. Helaas hebben we er in Nederland bijzonder weinig van die categorie. Zeker in de technologiesector zijn de scale-ups hier dun gezaaid. Slechts een handjevol Nederlandse techbedrijven, zoals **Adyen**, **Booking.com** en **Elastic**, heeft de transitie naar wereldwijd brancheleider weten te maken.

Elastic is een bedrijf dat maar weinig mensen kennen, maar dat tot de succesvolste Nederlandse techbedrijven van de afgelopen 10 jaar behoort. Voor oprichter Steven Schuurman was dit al het tweede bedrijf. Zijn eerste venture Springsource werd in 2009 voor honderden miljoenen verkocht. Hij beschikte dus al over waardevolle ervaring in het opschalen van een bedrijf en de uitdagingen die daarbij horen. Daardoor wist hij ook dat het in Europa bijzonder lastig is om investeringskapitaal te verkrijgen. De investeerders die in totaal meer dan \$ 100 mln in Elastic hebben gestopt, zijn dan ook, niet verrassend, allemaal afkomstig uit de VS. Beginnende ondernemers die dit soort kennis, ervaring en netwerk missen, hebben het een stuk lastiger om hun startup op te schalen.

Tegelijkertijd gaan de technologische ontwikkelingen razendsnel. Nieuwe disruptieve bedrijven zagen dagelijks aan de poten van de 'old economy' waarop onze welvaart nog steeds grotendeels gebaseerd is. Het is hoog tijd dat zowel ondernemers als overheid hogere doelen gaan stellen. Door het lifestyle-imago dat er in Nederland omheen hangt, lijken startups soms een doel op zich te zijn. Ieder nieuw bedrijfsidee wordt zonder zich bewezen te hebben met groot gejuich ontvangen. Daarbij wordt vergeten dat je echte innovatie meet in omzetgroei. Niet voor niets komen vrijwel alle game changers uit de VS en in het bijzonder uit Silicon Valley. Daar vragen ondernemers zich vanaf dag één af hoe ze hun bedrijfsmodel kunnen opschalen en hoe ze het daarvoor benodigde kapitaal kunnen verkrijgen.

In Europa moeten zelfs bedrijven die aantoonbaar op lange termijn goede resultaten behalen zich in bochten wringen om geld los te krijgen. En dan nog gaat het vaak om lage bedragen tegen complexe en onaantrekkelijke voorwaarden. Als co-founder van een snel groeiend softwarebedrijf heb ik dit aan den lijve ondervonden. Onze zoektocht naar investeringskapitaal eindigde in Silicon Valley. Daar vonden we een club met complementaire technologie en meer dan \$ 100 mln aan funding die bereid was om fors te investeren. Hierdoor kunnen we wereldwijd versneld doorgroeien en tegelijkertijd meer werkgelegenheid in Nederland creëren. Een dergelijk scenario is echter niet vanzelfsprekend. Vaak resulteert een overname in een transfer van kennis en kapitaal naar het buitenland.

Daarom moeten we succesvolle startups in staat stellen om — in Nederland — door te groeien tot scale-up en uiteindelijk tot wereldspeler. Niet het op weg helpen van startups, maar het faciliteren en promoten van scale-ups moet onze topprioriteit zijn. En dan vooral: zorgen dat zij gemakkelijker aan financiering kunnen komen. Op dit moment is het Europees Investeringsfonds (EIF) een van de weinige verstrekkers van durfkapitaal in Europa. Een regeling zoals het Britse Seed Enterprise Investment Scheme (SEIS), dat investeerders fiscaal gunstig geld laat steken in veelbelovende groeiende bedrijven, zou zeer welkom zijn. Of een speciale rechtsvorm die ondernemers in staat stelt om meer geld in hun bedrijf te houden, bijvoorbeeld voor het aannemen van personeel of het doorontwikkelen van hun product. Succesvolle scale-ups zouden bovendien gestimuleerd moeten worden om hun kennis te delen met nieuwkomers, bijvoorbeeld in de vorm van mentorships voor startende ondernemers. Als we onze focus verleggen naar scale-ups, dan trekken we de startups vanzelf in ons kielzog mee. Alleen dan blijft Nederland op innovatiegebied vooroplopen.

Tjeerd Brenninkmeijer is executive vice president Europa, Midden-Oosten en Afrika van **BloomReach**.

Wat is goede wetenschapscommunicatie? (8 april 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 13 april 2017

Het Rathenau Instituut heeft een instrument ontwikkeld om de kwaliteit van wetenschapscommunicatie te kunnen beoordelen. Met de publicatie van dit beoordelingsinstrument geeft het instituut het startschot voor een open dialoog over het onderwerp: welk publiek zou wetenschapscommunicatie moeten bereiken, welke middelen zijn daarvoor nodig, wat maakt projecten effectief, enz.

Blogpost Rathenau: <https://www.rathenau.nl/nl/blog/het-juiste-communicatiemiddel>

NWO wil run op onderzoeksgeld tegengaan (8 april 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 13 april 2017

NWO organiseerde vorige week een bijeenkomst over het lage honoreringspercentage van onderzoeksaanvragen. Er kwamen veel oplossingen aan de orde, zoals een grotere rol voor universiteiten in de voorselectie van wetenschappers, het subsidiëren van teams van wetenschappers en niet van individuen of gewoon loten. Ter voorbereiding van de dag had het Rathenau Instituut een factsheet samengesteld over aanvraagdruk.

Nieuwsbericht HOP / TU Delta: <http://www.delta.tudelft.nl/artikel/nwo-wil-run-op-onderzoeksgeld-tegengaan/33024>

Nieuwsbericht ScienceGuide: <http://www.scienceguide.nl/201704/wetenschappers-rond-de-tafel.aspx>

Factsheet Rathenau: <https://www.rathenau.nl/nl/page/aanvraagdruk-bij-nwo>

Grote zorgen over bekostiging hoger onderwijs (8 april 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 13 april 2017

De LSVb en het ISO hebben een brandbrief gestuurd aan de partijen die momenteel onderhandelen over de vorming van een nieuw kabinet. De studentenbonden maken zich ernstige zorgen over het achterblijven van de benodigde investeringen in het hoger onderwijs, die zouden volgen op de afschaffing van de basisbeurs. De VSNU en de Vereniging Hogescholen delen de zorgen. Volgens een artikel van ScienceGuide liggen bij de formatiebesprekingen juist verdere bezuinigingen in het verschiet.

Nieuwsbericht LSVb / ISO: <https://lsvb.nl/nl/2017/04/10/lsvb-en-iso-luiden-noodklok-hoger-onderwijs/>

Nieuwsbericht VSNU: <http://www.vu.nl/nl/nieuws-agenda/nieuws/2017/apr-jun/vsnu-deelt-zorgen-studenten-om-bekostiging.aspx>

Nieuwsbericht Vereniging Hogescholen: <http://www.vereniginghogescholen.nl/actueel/actualiteiten/hogescholen-steunen-brandbrief-studenten-over-bezuinigingen-hoger-onderwijs>

Brandbrief LSVb / ISO: <http://www.iso.nl/website/wp-content/uploads/2017/04/20170405-Brandbrief.pdf>

Global innovation news

Geesteswetenschappen komen voor zichzelf op (11 april 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 13 april 2017

Overal op de wereld, en nu zeker ook in de VS, staan de **sociale en geesteswetenschappen onder druk**. De laatste tijd wordt daarom veel geschreven over het belang van deze wetenschappen voor maatschappij en economie, bijvoorbeeld in een artikel van WBUR, een nieuwsdienst uit Boston. Een artikel van 800CEOread geeft een recensie van het boek 'Sensemaking: The Power of the Humanities in the Age of the Algorithm' van Christian Madsbjerg. "In tijden van diepe verdeeldheid hebben we meer geesteswetenschappen, meer kunst en meer pogingen nodig om onszelf en elkaar te begrijpen en om te proberen tot enige overeenstemming te komen over werkelijk belangrijke zaken."

Artikel WBUR: <http://www.wbur.org/cognoscenti/2017/04/06/funding-the-national-endowment-for-the-humanities-david-tebaldi>

Artikel 800CEOread: <http://inthebooks.800ceoread.com/editors-choice/articles/sensemaking-the-power-of-the-humanities-in-the-age-of-the-algorithm>

China: Nauwere banden onderzoek en innovatie met Finland en Zwitserland (11 april 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 13 april 2017

In 2050 wil China een wereldleider zijn op het gebied van wetenschap en technologie, met een economie die vooral wordt gedreven door innovatie. De Chinese president Xi Jinping was de afgelopen maanden in Zwitserland en Finland om onder meer de banden op deze gebieden te versterken.

Artikel China Daily: http://www.chinadaily.com.cn/opinion/2017-04/05/content_28793769.htm?utm_source=emailnieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=AWTI+e-mail+alert

VS: Topuniversiteiten besteden ruim 1 miljard dollar per jaar aan r&d (11 april 2017)

Bron: AWTI e-mail alert 13 april 2017

Van alle universiteiten in de VS geeft de John Hopkins Universiteit het meeste geld uit aan r&d: 2,31 miljard dollar, waarvan 1,9 miljard dollar van de federale overheid. Het geld gaat vooral naar het Applied Physics Laboratory, dat primair werkt voor het Amerikaanse Department of Defense. Tweede en derde op de lijst van universiteiten die veel geld besteden aan r&d/O&O zijn de University of Michigan (1,37 miljard dollar) en de University of Washington (1,18 miljard dollar).

Nieuwsbericht 24/7 Wallstreet: http://247wallst.com/special-report/2017/04/04/universities-investing-the-most-in-research-and-development/?utm_source=e-mailnieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=AWTI+e-mail+alert

Wageningen University & Research related Events

The International Bamboo Conference will be hosted in Wageningen, the Netherlands, on 25 April 2017.

The organizing committee has decided to condense the program to one single day for practical reasons, as was preferred by many of the companies. This also has significant consequences for the registration fee that is reduced now to only €100.= !

The event will now take place on Tuesday 25 April 2017 at the WUR facilities in Wageningen.

*“Please find attached the adapted program that was condensed to one day. All committed speakers from both academia and industry have confirmed their participation and to give keynote lectures (see attachment). Scientists and outstanding experts will be covering the state of the art expertise and the latest innovations and designs based on progress in science and technology relevant to **Bamboo** utilisation, for both food and non-food applications. We are looking forward to a day for interesting information exchange on topics ranging from growing of bamboo in Europe and use of bamboo in the food industry to application of bamboo in textiles and building materials.”*

You can find our updated and adapted program and registration form at: www.wur.eu/bamboost

Important dates:

Extended deadline submission abstract: 1 April 2017

Deadline early bird registration: 1 April 2017

We are looking forward to welcome you all in April 2017 to our Bamboost conference!

Events

BBI JU 2017 Info day & Brokerage event in Brussels, 28 April 2017

The fourth Info day & Brokerage event of BBI JU will take place in Brussels on 28 April 2017, following the official launch of the 2017 Call for proposals.

High-level speakers from the European Commission and from industry will provide an overview of the opportunities in the bioeconomy sector in Europe and shed light on the updated Strategic and Innovation Research Agenda (SIRA). The BBI JU programme office will provide potential applicants with detailed information on how to prepare and submit a good proposal for the 2017 BBI JU Call.

There will be a dedicated networking and brokerage event in the afternoon. Participants can schedule meetings during the afternoon using the BBI JU Partnering Platform.

The BBI JU programme office staff will also be on hand to answer individual queries to participants on the BBI JU Call procedures, BBI JU rules and guidance on applying for funding. There will be an opportunity to find out more about the BBI JU founding partners - the Bio-based Industries Consortium and the relevant services from the European Commission. Other organisations will also be available during the event with info booths covering synergies with other programmes and NCPs.

Registration for both the morning and afternoon sessions is free but obligatory.

For registration, the agenda, partnering platform, and information about the 2017 CALL topics: please go to the BBI JU website <https://www.bbi-europe.eu/news/bbi-ju-2017-info-day-brokerage-event>

REFRESH Food Waste 2017 Conference, Berlin 18 May 2017

The EU-funded REFRESH project (Note PJ: coordinated by Wageningen Food and Biobased Research (FBR), Toine Timmermans) will be hosting its multi-stakeholder conference at the Umweltforum in Berlin, Germany, on 18 to 19 May 2017.

The multi-stakeholder conference will gather champions of food waste reduction and valorisation, and include presentations, discussions, interactive sessions and networking events with REFRESH researchers. Alongside these, participants will be inspired to re-think the issue of food waste with a performance by a theatre group, a food art installation and a catering concept that supports a sustainable food system.

The Conference will feature an Innovators' Fair, where food waste innovators will present their projects and insights with a poster or stand and in collaboration with the Food Surplus Entrepreneurs Network, REFRESH will bring food waste innovators and experts together at a 'Food Waste Innovation Incubator Day' to learn from each other and develop solutions to food waste issues in the food chain.

The event will be held at the Umweltforum in Berlin, an innovative and sustainable event space.

The overall aim of the REFRESH project is to contribute significantly towards the objective of reducing food waste across the EU by 30% by 2025.

For more information, please see: <http://eu-refresh.org/conference2017>

JPI URBAN EUROPE CONFERENCE in Brussels 29-30 May 2017

Welcome to join urban practitioners and policymakers, researchers, European institutions and organisations and Urban Europe's partners to discuss how to achieve urban transitions by enhancing the impacts of urban research and innovation investments, scaling up solutions and broadening stakeholder engagement.

Take part in a discussion where the latest research results from JPI Urban Europe projects and the long-term strategy of JPI Urban Europe are reflected against international urban policies and strategies. Learn more about how public authorities can act as transformation agents, catalysing change by cooperating with researchers, business and social innovators.

Policy Day

The first day of the conference is the Policy Day focusing on urban transition and why it is so difficult to speed up? Using the Global Sustainable Development Goals and the EU Urban Agenda as a starting point, we will discuss urban challenges and the role of

research and innovation in transitioning European cities. Mayors from European cities will reflect on their current challenges and results from JPI Urban Europe funded projects will be presented. The long-term strategy of JPI Urban Europe will be reflected against international urban policies and strategies. Read more here: <http://jpi-urbaneurope.us7.list-manage.com/track/click?u=c05f88bd03496dce582053255&id=543b070c0a&e=39002cfa01>

Cities Day

The second day of the conference focuses on cities with two sessions: the stakeholder seminar Public administration as transformation agents and the brokerage event Making Cities Work. The seminar will showcase learning examples from European cities and invite participants to influence implementation of the JPI Urban Europe strategic research and innovation agenda. The brokerage event Making Cities Work discusses major European city challenges and how to solve them. This also offers the opportunity to influence the upcoming call Joint Innovation Action Making Cities Work supporting research-based innovation solutions in cities that will open later this year. Read more here: <http://jpi-urbaneurope.us7.list-manage2.com/track/click?u=c05f88bd03496dce582053255&id=5e86922980&e=39002cfa01>

Click here to register: <http://jpi-urbaneurope.us7.list-manage.com/track/click?u=c05f88bd03496dce582053255&id=331d11a0ca&e=39002cfa01>

Registration closes May 15.

For more information contact Magnus Brink at the Urban Europe events secretariat: events@jpi-urbaneurope.eu

PBVAB 2017 Plant-Based Vaccines Antibodies and Biologics Albufeira, Portugal 5-7 June 2017

PBVAB 2017 will aim to attract an international audience of researchers, clinicians, and representatives for academia, industry and government/regulatory/public health organizations.

Representatives for the human, veterinary, plant communities with an interest in vaccinology, immunology, biotechnology issues in relation to plant-based systems will find PBVAB 2017 of value.

PBVAB 2017 will seek to develop the synergy between the human and veterinary medical/immunological/plant biotechnology communities by focusing on the immunology, vaccinology, delivery, adjuvants, and efficacy of plant based proteins.

Further information

- More information and registration: <https://go.evnt.com/67552-0>

EUBCE 2017 – 25th European Biomass Conference and Exhibition, Stockholm 12-15 June 2017

The European Biomass Conference and Exhibition will celebrate its 25th edition in Stockholm from 12th to 15th June 2017. Participate in the EUBCE 2017 and present your results to specialists and decision makers operating at the top end of the biomass and bioenergy sector.

As one of the world's leading R&D conference combined with an international exhibition, the EUBCE represents the leading platform for the collection, exchange and dissemination of scientific know-how in the field of biomass.

The EUBCE is supported by European and international organizations such as the European Commission, UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - Natural Sciences Sector, WCRE - the World Council for Renewable Energy, EUBIA - the European Biomass Industry Association, The Central European Initiative, The Global Bioenergy Partnership and other organisations. The Technical Programme is coordinated by DG Joint Research Centre of the European Commission.

The EUBCE Conference Programme covers the entire biomass value chain addressing topics from biomass itself to conversion processes for biofuels, bioenergy and biorefineries, to industrial applications of research results and to political policies and impacts on the environment.

In the 2017 event special emphasis will be put on all aspects related to biomass integration: integration of biomass into the supply of heat, electricity and transport fuels sectors as vital part of the energy supply infrastructure in Scandinavian countries, integrating biomass production in sustainable land use, "food and fuel", bioenergy in full energy system integration for energy security.

Contributions are welcome on all aspects of biomass.

The Conference will be structured along the following main topics:

1. **BIOMASS RESOURCES** (New Subtopic: 1.6 Integrated biomass production for energy purposes)
2. **BIOMASS CONVERSION TECHNOLOGIES FOR HEATING, COOLING AND ELECTRICITY**
3. **BIOMASS CONVERSION TECHNOLOGIES FOR FUELS, CHEMICALS AND MATERIALS**

4. *BIOMASS POLICIES, MARKETS AND SUSTAINABILITY*
5. *BIOENERGY INTEGRATION IN ENERGY SYSTEMS*

Call for Abstracts Deadline: 31st October 2016

Further information:

Website: www.eubce.com

Email: biomass.conference@etaflorence.it

WELCOME to Water Innovation Europe 2017, Brussels, 14-15 June 2017

With the new WssTP Water Vision “The value of water” as its departure point, WssTP is setting up a compelling agenda for Water Innovation Europe 2017 conference, which is going to revolve around the theme ‘*The Value of Water: The case for Innovation & Investment in Water*’ on **14 and 15 June in Brussels**.

Through a range of dynamic sessions, the two-day conference will showcase that pro-actively addressing key water challenges can create strong investment and market opportunities within and outside Europe.

In the context of WIE2017, the 2017 edition of WssTP Awards will, also, take place bringing to light new innovative water-related approaches, solutions, and technologies, supporting, this way, the implementation of the new WssTP Water Vision.

Programme:

<http://click.icptrack.com/icp/relay.php?r=97385307&msgid=967508&act=A68N&c=1016782&destination=http%3A%2F%2Fwww.waterinnovationeurope.eu%2F>

Early bid registration now open:

<http://click.icptrack.com/icp/relay.php?r=97385307&msgid=967508&act=A68N&c=1016782&destination=http%3A%2F%2Fwww.waterinnovationeurope.eu%2F>

EuroNanoForum 2017, Valletta, Malta 21-23 June 2017

The EuroNanoForum biannual conference, now in its 8th edition, has grown since 2003 into the most significant European forum in its field for scientists, industrialists and policy makers.

ENF2017 is organised under the auspices of the Maltese Presidency of the European Union.

EuroNanoForum 2017 will focus on how nano and materials technologies can strengthen competitiveness across all European industries. The discussion will also extend to framework conditions such as education, standards, regulations, IPR and safety issues, as well as entrepreneurship and industrial policy.

The programme will include sessions on finance and funding through European and National programmes, in particular Horizon 2020, smart specialisation and public-private partnership initiatives.

Further information

- More information and registration: <http://www.euronanoforum2017.eu/>

4th Euro-Global Conference on Infectious Diseases, Paris 7-9 September 2017

This CME Conference has been approved with a maximum of 17 CPD credits. Euro Infectious Diseases 2017 conference is a leading forum for Virologists, Microbiologists, Bacteriologists, Public Health Professionals, Immunologists and Epidemiologists.

The main theme of the conference is “Preventing Emerging Infectious Diseases: New Strategy for the 21st Century” which covers a wide range of critically important sessions from basic research to innovations in the area of infectious diseases.

Further information

- More information and registration: <http://infection.conferenceseries.com/europe/>

Global Conference on Plant Science and Molecular Biology, Valencia 11-13 September 2017

Magnus Group is pleased to invite you to participate in the Global Conference on Plant Science and Molecular Biology during September 11-13, 2017 at Valencia, Spain

The Global Conference on Plant Science and Molecular Biology Conference, will present cutting-edge research with a wide range of topics in plant biology on how plants sense, process, integrate and store information related to environmental challenges.

It is a Global platform that brings together a range of disciplines, will foster the exchange of ideas and enable participants to learn of the latest developments and ideas in diverse areas of plant biology.

The conference plays a key role in enabling students and postdocs (the next generation of research leaders) to mingle with pioneers in multiple areas of plant science. Plus, you'll have the opportunity to connect with more than 500 of your peers and celebrate your profession.

You'll leave better educated and more invigorated than you thought possible. We wish to see you in 'Spain' and a promising place to discover novel things in the field of science and technology.

Further information

- More information and registration: <http://plant-science-biology-conferences.magnusgroup.org/>

Porto wins competition to host major EU water innovation conference in September 2017

The European Innovation Partnership on Water has today announced that the 4th EIP Water conference is to be held in Porto, Portugal in September of 2017. Typically with some 500-600 participants, this annual conference brings together policymakers, national and local government, operators, scientists, researchers, technology companies, financiers, start-ups, SMEs, utilities, city planners, industrial producers, journalists and EU institutions at the European, national and regional level to break down the barriers to innovation in the sector. The 29 Action Groups within EIP Water showcase their work in solving major challenges with innovation in specific water-related areas, Europe's best innovators compete in the EIP Water Innovation Award, and a series of side-events and site visits typically accompany the conference to give delegates a practical demonstration of the latest innovations in water.

After Brussels, Barcelona and Leeuwarden, Porto successfully outbid several other applications. Guido Schmidt, who heads the secretariat for EIP Water, stated "*The proposal made by Porto ultimately had the edge due to the clarity of the approach and evident strong support of the Portuguese organisations that back it, led by the Municipality of Porto and Aguas do Porto. We are delighted to have received five strong and varied proposals from all corners of the EU. It's a pity we could not accept them all! We are confident that Porto will provide participants of the next conference with a rich and stimulating programme that furthers progress in innovation and builds European competitiveness in the water sector.*"

Rui Moreira, Mayor of Porto, said "*It is a great honour for the City of Porto to have the opportunity to host the 4th EIP Water Conference. This decision highlights that water is fully integrated in our Sustainability Strategy and plays an innovative lead role in the planning and design of our urban environment. Porto is working hard to become a living laboratory for smart urban technologies that can handle all the major systems a city requires – water, transport, security, green buildings, and clean energy. It also recognises that Portugal is an exceptional "case study" on water services and water resources, internationally recognised by the EU, OECD, EIB and the International Water Association (IWA).*"

The conference will be held in the week of September 25, 2017 (an exact date and agenda will follow), with registration opening in the spring of 2017 via <http://www.eip-water.eu/>

6th European Conference on Corporate R&D and Innovation CONCORDi 2017, Seville, Spain, 27-29 September 2017

CONCORDi 2017 is the bi-annual European Conference on Corporate R&D and Innovation.

Organised by the Joint Research Centre in association with the OECD, CONCORDi 2017 aims to identify the research, business and policy challenges in this area for the decade to come, and to provide guidance to the EU industrial research and innovation policy agenda.

Further information

More information and registration: <http://iri.jrc.ec.europa.eu/concord/2017/index.html>

Courses and Workshops

Foreseen Courses EU office in 2017

Overzicht trainingen Team IRIS / RVO 2017

Call deadlines

HORIZON 2020 calls

Overview of most important HORIZON deadlines for calls 2016 and 2017; based on information per 14 April 2017 for more details go to the participants portal <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

Call identifier	Dead line
Pillar I Excellent Science	
ERC	
ERC-2017-PoC	19 January 2017 17:00 (CLOSED), 25 April 2017 17:00 and 05 September 2017 17:00: (ERC-POC ERC Proof of Concept Grant multiple cut-off dates)
ERC-2017-AdG	Foreseen opening 16 May 2017 foreseen deadline 31 August 2017
FET	
H2020-FETOPEN-2016-2017	11 May 2016 (CLOSED), 17 January 2017 (CLOSED) and 27 September 2017 17.00 Brussels local time (FET-OPEN - NOVEL IDEAS FOR RADICALLY NEW TECHNOLOGIES - RESEARCH PROJECTS H2020-FETOPEN-2016-2017-RIA)
H2020-FETOPEN-2016-2017	29 September 2016 (CLOSED) and 27 September 2017 17.00 Brussels local time (FET- OPEN - NOVEL IDEAS FOR RADICALLY NEW TECHNOLOGIES - COORDINATION AND SUPPORT ACTIONS H2020-FETOPEN-2016-2017 CSA)
Research infrastructures	
Marie Skłodowska-Curie	
H2020-MSCA-IF-2017	14 September 2017 at 17.00hr Brussels local time (CALL: MARIE SKŁODOWSKA-CURIE INDIVIDUAL FELLOWSHIPS Call identifier: H2020-MSCA-IF-2017)
H2020-MSCA-COFUND-2017	Opening 5 April 2017: 28 September 2017 at 17.00hr Brussels local time (CALL: MARIE SKŁODOWSKA-CURIE CO-FUNDING OF REGIONAL, NATIONAL AND INTERNATIONAL PROGRAMMES Call identifier: H2020-MSCA-COFUND-2017)
H2020-MSCA-NIGHT-2017	4 May 2017 at 17.00hr Brussels local time
Pillar II Industrial leadership	
LEIT NMBP	
H2020-NMBP-2016-2017 H2020- NMBP-2017	27 October 2016 at 17.00hr Brussels local time first stage (CLOSED) and 4 May 2017 at 17.00 hr Brussels time second stage (Call - CALL FOR NANOTECHNOLOGIES, ADVANCED MATERIALS, BIOTECHNOLOGY AND PRODUCTIONH2020-NMBP- 2016/2017)
H2020-NMBP-2016-2017 H2020- BIOTEC-2017 two-stage	27 October 2016 at 17.00hr Brussels local time first stage (CLOSED), and 4 May 2017 at 17.00 hr Brussels time second stage (Call - CALL FOR NANOTECHNOLOGIES, ADVANCED MATERIALS, BIOTECHNOLOGY AND PRODUCTIONH2020-NMBP- 2016/2017)
PPP	
LEIT ICT	
H2020-ICT-2016-2017 H2020-ICT-2017 II	25 April 2017 at 17.00hr Brussels local time (Call - Information and Communication Technologies Call)
H2020-IOT-2016-2017 IOT-2017	25 April 2017 at 17:00 Brussels local time (CALL: INTERNET OF THINGS Call identifier: H2020-IOT-2016-2017)
LEIT SPACE Earth Observation	
HORIZON 2020 DEDICATED SME INSTRUMENT	
Horizon2020 Prices	
Pillar III Societal Challenges	
Societal challenge 1 HEALTH	

Societal Challenge 2 FOOD	
H2020-SFS-2016-2017 H2020-SFS-2017 two-stage	14 February 2017 at 17.00hr Brussels local time first stage (CLOSED) and 13 September 2017 at 17.00 hr Brussels time second -stage (Call - Sustainable Food Security – Resilient and resource-efficient value chains)
H2020-RUR-2016-2017 H2020-RUR-2017 two-stage	14 February 2017 at 17.00hr Brussels local time first stage (CLOSED) and 13 September 2017 at 17.00 hr Brussels time second -stage (Call - Rural Renaissance - Fostering innovation and business opportunities H2020-RUR-2016-2017)
H2020-BB-2016-2017 two-stage	14 February 2017 at 17.00hr Brussels local time first stage (CLOSED) and 13 September 2017 at 17.00 hr Brussels time second -stage (Call - Bio-based innovation for sustainable goods and services - Supporting the development of a European Bioeconomy H2020-BB-2016-2017)
Societal Challenge 3 ENERGY	
H2020-EE-2016-2017 CSA 2017	7 June 2017 at 17.00hr Brussels local time (Call - Energy Efficiency Call 2016-2017)
H2020-LCE-2016-2017 H2020-LCE-2017 II (LCE-10, LCE-11, LCE-12, LCE-13, LCE-14, LCE-15, LCE-16, LCE-17, LCE-18, LCE-19, LCE-20, LCE-22)	Opening 11 May 2017 and foreseen deadline 7 September 2017 at 17.00hr Brussels local time (Call - COMPETITIVE LOW-CARBON ENERGY H2020-LCE-2016-2017)
Societal Challenge 4 TRANSPORT	
H2020-MG-2016-2017 H2020-MG-2017 two stage	26 January 2017 at 17.00hr Brussels local time first stage CLOSED and 19 October 2017 at 17.00 hr Brussels time second -stage (MOBILITY FOR GROWTH 2016-2017 H2020-MG-2017_TwoStages)
Societal Challenge 5 ENVIRONMENT	
H2020-SC5-2016-2017 H2020-SC5-2017 two-stage	7 March 2017 at 17.00hr Brussels local time first stage CLOSED and 5 September 2016 at 17.00 hr Brussels time second stage (Call - Greening the Economy 2016-2017)
Societal Challenge 6 SOCIETY	
Science with and for Society	
H2020-SwafS-2016-17 SwafS-2017	12 April 2017: 30 August 2017 at 17.00hr Brussels local time (Call - Science with and for Society H2020-SwafS-2016-2017)
Cross-cutting activities (Focus Areas)	
Widening participation / WIDESPREAD	
H2020-WIDESPREAD-2016-2017	5 October 2017 at 17.00 hr Brussels local time (ERA Chairs Topic identifier: WIDESPREAD-03-2017)
H2020-WIDESPREAD-2016-2017	Opening 11 May 2017: 15 November 2017 at 17.00 hr Brussels local time (Twinning Topic identifier: WIDESPREAD-05-2017)

Other related EC calls (JTI, ERA-COFUNDS, JPI's etc.)

Overview of deadlines of most important public-public and public-private EC calls related to Horizon2020 based on information per 14 April 2017 for more details; go to participants portal <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

Call identifier	Dead line
ERA-NET / ERANET-COFUND	
ERA-NET Cofund "CoBioTech www.cobiotech.eu	Foreseen opening call 'Biotechnology for a sustainable bioeconomy' ERA-NET Cofund "CoBioTech" deadline for pre-proposals: 2 March 2017 (CLOSED) . Awarding grants October 2017 www.cobiotech.eu
ERA-NET Cofund CORE Organic http://www.coreorganic.org/	Closing date for pre-proposal submission: 1 March 2017 at 10.00 am Central European Time (CLOSED) http://www.coreorganic.org/Pages/Calls/Calls.html and http://www.coreorganic.org/CO_Cofund_2016_Call_Announcement_minus_Bulgaria_.pdf Toekenningen: oktober 2017
ERA-NET ICT-AGRI http://ict-agri.eu/	Deadline ERA-NET ICT-AGRI Farm Management Systems for Precision Farming 21st April 2017 http://ict-agri.eu/node/37243 and http://ict-agri.eu/sites/ict-agri.eu/files/public/ICT-AGRI_Call_2017_for_Applicants.pdf
ERA-NET COFUND MarTERA https://www.martera.eu/start	Deadline MarTERA co-funded Call 2017 on maritime and marine technologies 31 March 2017 (pre-prop.) & 08 Sept 2017 (full prop.) https://www.martera.eu/index.php?index=77 and https://www.martera.eu/lw_resource/datapool/systemfiles/elements/files/43C45DC08E3B43E2E0539A695E865F04/live/document/MarTERA_Call%20Announcement.pdf

ERA-NET SUSFOOD2 3rd Call http://susfood-db-era.net/drupal/content/susfood-era-net	<p>The deadline for the submission of preproposals (obligatory) is March 13, 2017, 15:00 hours (Central European time) (CLOSED)</p> <p>The deadline for the submission of full proposals is September 8, 2017, 15:00 hours (Central European time).</p> <p>http://susfood-db-era.net/drupal/</p> <p>Awarding of grants December 2017</p>
ERA-NET COFUND LEAP-AGRI http://www.leap-agri.com/	<p>Call for Preliminary Proposals African European collaborative research on Sustainable Agriculture and Aquaculture and on Food and Nutrition Security</p> <p>Deadline Thursday, 15 June 2017, 14:00 CEST and Mid-Dec 2017 (full proposals)</p> <p>http://www.leap-agri.com/index.php/2014-10-27-15-56-42/pre-proposal-submission</p>
Joint Technology Initiatives	
Joint Programming Initiatives	
Overview websites running Joint Programming Initiatives	<ul style="list-style-type: none"> • A healthy diet for a healthy life (HDHL): http://www.healthydietforhealthylife.eu/ • Agriculture, food security and climate change (FACCE): http://www.facejpi.com/ • Antimicrobial Resistance- The Microbial Challenge - An Emerging Threat to Human Health (JPI AMR): http://www.jpiamr.eu/ • Connecting Climate Knowledge for Europe (Clik'EU): http://www.jpi-climate.eu/home • Healthy and Productive Seas and Oceans (JPI-Oceans): http://www.jpi-oceans.eu/ • More Years, Better Lives - The Potential and Challenges of Demographic Change (JPI MYBL): http://www.jp-demographic.eu/ • Neurodegenerative Disease/Alzheimer's (JPND): http://www.neurodegenerationresearch.eu/ • Urban Europe - Global Urban Challenges, Joint European Solutions (Urban Europe): http://jpi-urbaneurope.eu/ • Water challenges for a changing world (Water-JPI): http://www.waterjpi.eu/ • Cultural Heritage a Challenge for Europe (Cultural Heritage): http://www.jpi-culturalheritage.eu/
JPI-CLIMATE ERA4CS Joint Call	<ul style="list-style-type: none"> • Topic A- Advanced co-development with users, supported in cash by 13 national Research Funding Organisations (RFOs). The call closed on 30 June 2016 and 54 pre-proposals were submitted and complete. • Topic B - Institutional integration between 30 predetermined Research Performing Organisations (RPOs). The call closed on 15 July 2016 and 11 proposals were submitted and complete. Results will be published and successful applicants will be contacted at the end of September in order to submit full-proposals till the end of November.
JPI-FACCE SURPLUS first call http://facceturplus.org/	<p>ERA-NET Cofund FACCE SURPLUS – Sustainable and resilient agriculture for food and non-food systems</p> <p>The application process consists of two separate and consecutive steps:</p> <ul style="list-style-type: none"> • First step: The deadline for the submission of the pre-proposal is 07.03.2017, 14:00 CET. • Second step: The deadline for full proposal submission is 17.07.2017, 14:00 CET. <p>https://www.submission-facejpi.com/call2</p>
JPI-FACCE SURPLUS second call http://facceturplus.org/	<p>FACCE SURPLUS announces the launch of a second call for transnational research projects on "Small scale Biorefineries".</p> <p>The deadline for the submission of pre-proposals is March 7, 2017 (CLOSED)</p> <p>http://facceturplus.org/</p>
JPI-HDHL-INTIMIC Cofunded http://www.healthydietforhealthylife.eu/index.php/era-net/hdhl-intimic/calls	<p>HDHL-INTIMIC Cofunded Call "Interrelation of the Intestinal Microbiome, Diet and Health</p> <p>Deadline submission deadline for pre-proposals 5th of April 2017 (CLOSED)</p> <p>Deadline submission deadline full proposals 20nd of July 2017</p> <p>http://www.healthydietforhealthylife.eu/images/documents/HDHL-INTIMIC-Cofund-Call.pdf</p>
European Innovation Partnerships	

Other international calls

This list is a SELECTION of other international calls. The list was compiled on **14 April 2017**. Calls marked with **NEW** are newly included in the list

Deadline	Call
----------	------

23-05-2017	Sluiting indiening van step1 proposals 5de Call van het INTERREG NWE programma indiening vanaf half April tot en met 26 mei 2017, 12.00 CET. http://www.nweurope.eu/
24-05-2017	Sluiting call Active and Assisted Living (AAL) packages/Integrated solutions ZonMw indiening tot en met 24 mei 2017, 17:00 uur https://www.zonmw.nl/fileadmin/zonmw/documenten/Corporate/Subsidies/PDF_s/PDF_voor_subsidie_oproep_AAL.pdf
30-06-2017	Deadline Interreg Europe call 3 indiening vanaf 1 maart tot en met 30 juni 2017 http://www.interregeurope.eu/news-and-events/news/343/third-call-opens-in-march/
07-09-2017	Deadline for submission COST Action in 2017
July 2017	Foreseen deadline for new expressions of interests call 4 Interreg Northsea the call opens in July 2017 Submissions must be made by August 2017. http://www.northsearegion.eu/about-the-programme/programme-news/timeline-for-future-calls/
13-09-2017	Deadline for step 2 proposals for the 2 Seas 4th call for proposals . Step 2 will be open from 2 May 2017 until 13 September 2017 http://www.interreg2seas.eu/en/news/call-4-open-1-december and http://www.interreg2seas.eu/en/download/file/fid/3496
14-09-2017	Deadline Eurostars-2 programme Cut-off 8 . Thursday 14 September 2017, 20h00 Brussels time. https://www.eurostars-eureka.eu/eurostars-process-evaluation
15-09-2017	Deadline voor indiening call 2 subsidieregeling Waterveiligheid en Waterzekerheid Stedelijke Delta's (WWSD) van het programma Partners voor Water (PvW) 2016-2021 . Verwachte Indiening van 3 juli tot en met 15 september 2017 http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/partners-voor-water-pvw
27-10-2017	Deadline for first stage proposals for the 2 Seas 5th call for proposals . Application from 1 August until 27 October 2017. http://www.interreg2seas.eu/en/news/call-4-open-1-december
02-05-2018	Deadline for step 2 proposals for the 2 Seas 5th call for proposals . Step 2 will be open 2 February 2018 until 2 May 2018. http://www.interreg2seas.eu/en/news/call-4-open-1-december
March 2018	Foreseen deadline for full applications for the 5th call of Interreg Northsea . Call 5 will be open for full applications from January 2018 to March 2018. Only approved expressions of interests will be invited to submit an application http://www.northsearegion.eu/about-the-programme/programme-news/timeline-for-future-calls/

National calls

This list is a selection of open national calls. The list was compiled on 14 April 2017. Calls marked with **NEW** are newly included in the list

Deadline	Call
18-04-2017	Sluiting indiening volledige Fast Track Research (FTR) aanvraag Food & Business Global Challenges Programme (GCP) Indienen voorstellen tot en met 18 april 2017, 14:00 uur CET http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/wotro/food--business-research/food--business-global-challenges-programme-gcp/food--business-global-challenges-programme-gcp.html en http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/wotro/food--business-gcp--call-for-full-proposals/GCP4+Call+for+Proposals+FTR.pdf
25-04-2017	Sluiting Partnership programme NWO-domein TTW-Rijk Zwaan Digital phenotyping of plan-pathogen interactions' Proposals (see format below) need to be submitted before Tuesday 25th of April 2017, 14.00 CE(S)T. http://www.stw.nl/nl/content/partnership-nwo-domein-ttw-rijk-zwaan and http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Call%20Text_Partnership%20NWO%20domain%20TTW%20-%20Rijk%20Zwaan_0.pdf
26-04-2017	Sluiting ZonMw oproep infectieziekten bestrijding 2014-2017 indiening tot en met 26 april 14.00 uur. http://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/gezondheidsbescherming/programmas/programma-detail/infectieziektebestrijding-2014-2017/ en https://www.zonmw.nl/fileadmin/zonmw/documenten/Corporate/Subsidies/PDF_s/Subsidieoproep_Infectieziektebestrijding_2017.pdf
01-05-2017	Oproep projectidee voor cross-overprogramma High Tech to Feed the World : topsectoren HTSM, A&F en T&U Het projectidee moet uiterlijk maandag 1 mei 2017 om 9.00 uur bij het TKI-bureau Agri&Food aangemeld te zijn. http://tki-agrifood.nl/regelingen/pps-2017/oproep-pps-voorstellen-ht2ftw-2018.pdf
18-05-2017	Sluiting oproep pre-proposals Joint eScience and Data Science Call . Application pre-proposals until 18 May 2017, 14:00 CEST. https://www.esciencecenter.nl/funding/jeds2017?utm_source=Netherlands+eScience+Center&utm_campaign=82362696cf-EMAIL_CAMPAIGN_2017_03_08&utm_medium=email&utm_term=0_31bfc2303d-82362696cf-406033561&mc_cid=82362696cf&mc_eid=81ff710644
23-05-2017	Sluiting oproep full proposal svoor call 'Tackling Global Challenges through Use-Inspired Research' binnen NWO-WOTRO Science for Global Development en de zeven deelnemende (co-financierende) onderzoeksorganisaties Sluitingsdatum voor het indienen van full proposals is dinsdag 23 mei 2017, 14.00 uur (MET). http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/wotro/joint-sdg-research-initiative/joint-sdg-research-initiative.html en http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/wotro/joint-sdg-research-initiative/joint-sdg-research-initiative.html

	research-initiative---call-for-proposals/call+for+proposals.pdf
30-05-2017	Sluiting Fase 3 Programmavoorstel: Uitwerking van geselecteerde programma-ontwerpen STW Perspectiefronde 2016-2017 . indiening toe en met 30 mei 2017 14.00 uur 's middags http://www.stw.nl/nl/content/perspectiefronde-2016-2017
30-05-2017	Sluiting indiening full proposals HTSM-call 2017 van het NWO-domein Toegepaste en Technische Wetenschappen indienen van een vooraanmelding is mogelijk tot 30 mei 2017 14.00 uur CEST http://www.stw.nl/nl/content/htsm-2017
30-05-2017	NEW: Sluiting call Partnership programme 'Digital phenotyping of plan-pathogen interactions' Partnership NWO-domein TTW-Rijk Zwaan Proposals need to be submitted before Tuesday 30th of May 2017, 14.00 CE(S)T. http://www.stw.nl/nl/content/partnership-nwo-domein-ttw-rijk-zwaan and http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Call%20Text_Partnership%20NWO%20domain%20TTW%20-%20Rijk%20Zwaan_2.pdf
31-05-2017	Sluiting indiening voor volledige onderzoeksplannen Samenwerkingsprogramma NWO-Wetsus 'Duurzame Watertechnologie' . Indiening van volledige onderzoeksaanvragen op uitnodiging tot en met 30 mei 2017. http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/alw/duurzame-watertechnologie/duurzame-watertechnologie.html
31-05-2017	Sluiting TOP/ECHO call 2017 Vrije competitie Chemische Wetenschappen . Doorlopende indiening voor ECHO- en TOP-subsidies vanaf medio november 2016 tot 31 mei 2017. www.nwo.nl/cw/echo en www.nwo.nl/cw/top en http://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2016/cw/cw-vrije-competitie-%E2%80%93-nieuwe-call-2017.html
31-05-2017	NEW: Sluiting call Impuls voor zelforganiserende logistiek TKI Dinalog via NWO financiering . De deadline voor het indienen van aanvragen is 30 mei 2017, om 14:00 uur CE(S)T. http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/sgw/impuls-voor-zelforganiserende-logistiek/impuls-voor-zelforganiserende-logistiek.html
30-06-2017	Closing of Third Call for Interreg Europe projects . The third call for project proposals will open on 1 March and close on 30 June 2017. http://www.interregeurope.eu/projects/apply-for-funding/ and http://www.interregeurope.eu/fileadmin/user_upload/documents/Call_related_documents/Interreg_Europe_Third_call_terms_of_reference.pdf
30-06-2017	NEW: Sluiting Landelijk MIT regeling van de 2 TKI-instrumenten Netwerkactiviteiten en Innovatiemakelaars Sluiting 30 juni (17.00 uur) http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/aanvragen-mit
06-07-2017	Sluiting voor het indienen van volledige voorstellen binnen Partnership NWO-CCC - Carbobiotics: Pre/Probiotics Mitigating the Antibiotics Burden Indiening tot en met 6 juli 2017, 14:00 uur (Midden-Europese tijd). http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/enw/partnership-nwo-ccc---carbobotics-pre-probiotics-mitigating-the-antibiotics-burden/partnership-nwo-ccc---carbobotics-pre-probiotics-mitigating-the-antibiotics-burden.html
06-07-2017	NEW: Sluiting oproep Graduate school tuinbouw en uitgangsmaterialen De deadline voor het indienen van aanvragen is 6 juli 2017, om 14:00 uur (Midden-Europese tijd). http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/alw/graduate-school-tuinbouw-en-uitgangsmaterialen/graduate-school-tuinbouw-en-uitgangsmaterialen.html en http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/alw/graduate-school-uitgangsmaterialen---call-for-proposals/Call+for+Proposals+GSU+ENG+2017+final.pdf
17-07-2017	Sluiting oproep volledige voorstellen voor cross-overprogramma High Tech to Feed the World : topsectoren HTSM, A&F en T&U . Het volledige projectvoorstel moet uiterlijk maandag 17 juli 2016 om 9.00 uur bij TKI Agri&Food zijn ingediend. http://tki-agrifood.nl/regelingen/pps-2017/oproep-pps-voorstellen-ht2ftw-2018.pdf
24-08-2017	Sluiting indiening volledige voorstellen NWO-call Energiesysteemintegratie & big data (ESI-bida) indiening tot en met donderdag 24 augustus 2017, 14.00 uur CE(S)T. http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/ew/energiesysteemintegratie--big-data---volledige-aanvraagformulier/ESI-bida+Application+form+full+proposal+2016+-+V2+clean.docx en http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/ew/esi-bida-energiesysteemintegratie--big-data/energiesysteemintegratie--big-data-esi-bida.html
24-08-2017	Sluiting indiening voor uitgewerkte aanvragen van de ronde 2017 Vernieuwingsimpuls Vici indiening van uitgewerkte aanvragen loopt tot 24 augustus 2017, 14:00 uur (CET). http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/vernieuwingsimpuls/vici/index.html
24-08-2017	Sluiting doorlopende indiening TOP-subsidies voor vrij onderzoek in astronomie, informatica en wiskunde compartiment 1 doorlopende indiening tot en met 24 augustus 2017 tot budget op is http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/top-subsidies/top-subsidies-exacte-wetenschappen/top-subsidies-exacte-wetenschappen---compartiment-1/top-subsidies-voor-vrij-onderzoek-compartiment-1.html
24-08-2017	Sluiting doorlopende indiening TOP-subsidies voor vrij onderzoek in astronomie, informatica en wiskunde compartiment 2 doorlopende indiening tot en met 24 augustus 2017 tot budget op is http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/top-subsidies/top-subsidies-exacte-wetenschappen/top-subsidies-exacte-wetenschappen---compartiment-2/top-subsidies-exacte-wetenschappen-

	voor-vrij-onderzoek-compartment-2.html
31-08-2017	Sluiting for full proposal Joint eScience and Data Science Call . Application of full proposals until 21 August 2017, 14:00 CEST. https://www.esciencecenter.nl/funding/jeds2017?utm_source=Netherlands+eScience+Center&utm_campaign=82362696cf-EMAIL_CAMPAIGN_2017_03_08&utm_medium=email&utm_term=0_31bfc2303d-82362696cf-406033561&mc_cid=82362696cf&mc_eid=81ff710644
05-09-2017	Sluiting indiening vooraanmeldingen NWO Vrije competitie geesteswetenschappen, ronde 2017 . Indiening vooraanmeldingen vanaf half april 2017 tot en met 5 september 2017. http://www.nwo.nl/actueel/nieuws/2017/gw/vanaf-half-april-indienen-voor-vrije-competitie-geesteswetenschappen-ronde-2017.html
07-09-2017	NEW : Sluiting Landelijk MIT regeling voor de kleine instrumenten en de R&D samenwerkingsprojecten Sluiting 7 september (17.00 uur) http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/aanvragen-mit
Vanaf 3 juli 2017	Vanaf 3 juli 2017 (vanaf 9.00 uur) opening voor R&D samenwerkingsprojecten (afhandeling volgens het tenderprincipe). http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/aanvragen-mit
10-02-2018	Sluiting programma Westerdijk Talentimpuls (NWO) . Aanvragen kunnen ingediend worden tot 10 februari 2018, 13:59 uur . http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/westerdijk-talentimpuls/westerdijk-talentimpuls.html

Regional calls

This list is a selection of regional calls. The list was compiled on **14 April 2017**. Calls marked with **NEW** are newly included in the list

Deadline	Call
Vanaf 11-04-2017	Opening MIT Zuid instrumenten <u>Innovatieadvies en Haalbaarheid</u> open gesteld vanaf 11 april om 9.00 uur. De verdeelsystematiek voor de beide genoemde instrumenten is 'first come, first serve'. http://www.stimulus.nl/mit-zuid en https://www.stimulus.nl/mit-zuid/documenten/
09-05-2017	Grote R&D-projecten: Smart industries (3.3) OP-Oost Aanvragen van 1 maart t/m 9 mei 2017 http://www.op-oost.eu/Grote-R-en-D-samenwerkings-projecten-Smart-industries
20-06-2017	Grote R&D-projecten: Circulaire economie (3.3) OP-Oost Aanvragen van 15 april t/m 20 juni 2017 http://www.op-oost.eu/Grote-R-en-D-samenwerkings-projecten-Circulaire-economie
07-09-2017	Sluiting R&D samenwerkingsprojecten (3.2) (MIT) OP-Oost Aanvragen van 15 juni t/m 7 september 2017 http://www.op-oost.eu/R-en-D-samenwerkingsprojecten
07-09-2017	Sluiting MIT ZUID R&D samenwerking openstelling vanaf 3 juli om 9.00 uur tot en met 7 september om 17.00 uur. Indiening van aanvragen vindt plaats via de digitale webportal van Stimulus Programmamanagement http://www.stimulus.nl/mit-zuid en https://www.stimulus.nl/mit-zuid/documenten/
03-10-2017	Grote R&D-projecten: Algemene Innovatie (3.3) OP-Oost Aanvragen van 17 juli t/m 3 oktober 2017 http://www.op-oost.eu/Grote-R-en-D-samenwerkings-projecten-Algemene-Innovatie
28-02-2018	Stimuleren proeftuinen (3.4) OP-Oost Aanvragen van 1 maart 2017 t/m 28 februari 2018 http://www.op-oost.eu/7358-Regelingen-2017/Stimuleren-proeftuinen
28-02-2018	Stimuleren clusters en netwerken (3.5) OP-Oost Aanvragen van 1 maart 2017 t/m 28 februari 2018. http://www.op-oost.eu/Stimuleren-clusters-en-netwerken

About the EU office

Wageningen International EU office provides, in close collaboration with Science Group liaison officers, information and support on fund raising, proposal writing and project management. The helpdesk can supply you with information on specific national and international programmes and funding schemes, best practices and templates.

Rooted in the former EuropaDesk that focused mainly on EU funding mechanisms, the services were broadened to include other international funding schemes as well as national and regional subsidies. Our approach is demand-driven. We look for tailor-made solutions, liaise with regional and institutional account managers, National Contact Points and EU officers and can support project coordinators for example with contract negotiations and audits.

The EU office is committed to provide advice in the whole process from proposal development to project execution and beyond. Whether you are looking for consultancy with regard to fund raising and proposal writing, are seeking dedicated support in developing (inter)national strategic initiatives, or are looking for advice on legal, financial or other project management related subjects.

Contacts

EU office Contacts:

Peter Jongebloed	contact point ASG, AFSG, SSG, RIKILT, Wageningen Bio veterinary Research, Wageningen Marine Research	0317 486876	Peter.Jongebloed@wur.nl
Christianne Marcelis	contact point PSG	0317 480843	Christianne.Marcelis@wur.nl
Vanya Simeonova	Contact point ESG	0317 485978	Vanya.simeonova@wur.nl
Jaap Richter Uitdenbogaardt	contact point financial and legal matters, and People programme	0317 486141	Jaap.RichterUitdenbogaardt@wur.nl
Reynout Hana	Contact point legal matters	0317 485857	Reynout.Hana@wur.nl

Science Groups Liaison Officers:

Hans Spoolder	Wageningen Livestock Research	0317-480652	Hans.Spoolder@wur.nl
Gerda Bakker	ASG department	0317-483382	Gerda.bakker@wur.nl
Chris van Tongeren	ASG department	0317-483835	Chris.vantongeren@wur.nl
Ruben Spreeuwiers	ASG department	0317-484814	Ruben.Spreeuwiers@wur.nl
Tender Support Unit	ESG	0317-477768	tendersupportunit.esg@wur.nl
Jos Teunissen	AFSG	0317-485313	jos.teunissen@wur.nl
Maryvon Noordam	RIKILT	0317-480295	maryvon.noordam@wur.nl
Ingeborg Oude Lansink	SSG departement	0317-486063	Ingeborg.OudeLansink@wur.nl
Luc van Hoof	Wageningen Marine Research	0255-564646	Luc.vanhoof@wur.nl
Christianne Marcelis	PSG	0317-480843	Christianne.Marcelis@wur.nl
Oscar van Rootselaar	SSG departement	0317-482266	oscar.vanrootselaar@wur.nl
Wim van der Poel	Wageningen Bio Veterinary Research	0320-238383	Wim.vanderPoel@wur.nl
Ineke van Driel	SSG departement	0317-485656	Ineke.vanDriel@wur.nl
Judith Battjes	Wageingen Economic Research	070-3358188	Judith.battjes@wur.nl
John Hollands	SSG-CDI	0317-486859	John.hollands@wur.nl

Disclaimer

Effort has been made to present all information accurately. However, no liability is accepted for any inclusions or advice given or for omissions for the publication. Hyperlinks are provided as a convenience to the user. The EU office is not responsible for the contents of any information provided by outside sites through these links. As the information in Subsidy and Innovation News can only be a selection, the EU office is happy to receive further and updated information for distribution. Subsidy and Innovation News is an online newsletter published at least twenty times a year. The newsletter is published on the International Helpdesk web site <https://www.intranet.wur.nl/en/research-education/internationaal/fondsen/Pages/EU%20Office.aspx>. You can register for receiving notifications when a new issue is published by sending an email to peter.jongbloed@wur.nl with 'Registration for Subsidy and Innovation News' in the subject.